Влада — Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України ◆ № 209 ◆ Субота, 26 жовтня 1991 року ◆ Ціна 10 коп.

ЗАЯВА
Верховної Ради України
Про без'ядерний статус України

Підтверджуючи намір України, висловлений у Декларації про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року, дотримуватися трьох неядерних принципів: не приймати, не виробляти і не набувати ядерної зброї,

Усвідомлюючи необхідність суворого додержання Договору про нерозповсюдження ядерної зброї 1968 року,

Прагнучи зробити внесок у зміцнення міжнародного режиму нерозповсюдження ядерної зброї,

Верховна Рада України ЗАЯВЛЯЄ:

1. Наявність на території України ядерної зброї колишнього Союзу РСР є тимчасовою.

2. Тепер ця зброя знаходиться під контролем відповідних структур колишнього Союзу РСР.

Україна наполягає на праві свого контролю за незастосуванням ядерної зброї, розташованої на її території.

3. Україна проводитиме політику, спрямовану на повне знищення ядерної зброї та компонентів її базування, що розташовані на території Української держави. Вона має намір зробити це у мінімальні строки, виходячи з правових, технічних, фінансових, організаційних та інших можливостей, з належним забезпеченням екологічної безпеки.

В Україні буде розгорнуто широку програму конверсії оборонної промисловості, перепрофілювання частки військово-промислового потенціалу на потреби економічного та соціального розвитку.

4. Україна, як одна з правонаступниць колишнього Союзу РСР, додержуватиметься положень Договору між США та СРСР про скорочення стратегічних наступальних озброєнь 1991 року в частині, що стосується ядерних озброєнь, розташованих на її території.

Україна готова розпочати переговори з Республікою Білорусь, Казахською РСР, РРФСР за участю відповідних структур колишнього СРСР про знищення стратегічних ядерних озброєнь, що підпадають під дію цього Договору.

5. Україна вживатиме заходів для знищення всіх інших ядерних озброєнь, що знаходяться на її території, і з цією метою в разі необхідності готова брати участь у переговорах з усіма заінтересованими сторонами, в тому числі через існуючі багатосторонні механізми в галузі роззброєння.

6. Україна вживатиме належних заходів по забезпеченню фізичної безпеки ядерної зброї, яка знаходиться на її території, протягом всього часу до повного знищення цієї зброї.

7. Україна має намір приєднатися до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї як неядерна держава і укласти з МАГАТЕ відповідну угоду про гарантії.

АРМІЯ ГОТУЄТЬСЯ СТРАЙКУВАТИ

Як повідомив офіцер, що відповідає за виховну роботу, Олександр Кулманаков, його військова частина готова оголосити страйк.

Рік тому вона передислокувалася в Луганськ з Угорщини, а 162 сім'ї військовослужбовців все ще не мають квартир. Люди живуть у фанерних бараках, де взимку лише трохи тепліше, ніж у холодильнику.

Страйк буде без зброї, у всякому разі поки що.

3 7

У відомій доповіді нашого Прем'єр-міністра сказано, між іншим, що ситуація на Україні має окремі ознаки буржуазно-демократичної революції. Це втішає — адже кожному кортить покуштувати хрестоматійних ананасів і рябчиків. Втім, «ознаки» є, а рябчиків та ананасів ще не видно. Тим-то депутати, слухаючи доповідь, не поспішали радіти.

Фото Тараса ЯКОВИНА.

КАНДИДАТСЬКІ посвідчення були вручені вчора ще двом претендентам на пост президента України: міністру сільського господарства України О. Ткаченку та голові Народної Ради І. Юхновському.

УПЕРШЕ в історії України в київському аеропорту Бориспіль приземлився військовий літак Пентагону. Він привіз медикаменти для жертв чорнобильської аварії. Ініціативу проявили фармакологічні фірми, благодійницький фонд «Бразерс-Бразерс», уряд США. Лише військове відомство передало ліків на 620 тисяч доларів. Як заявив Генеральний консул США у Києві Джон Гундерсен, цей вантаж — лише частина ініціативи президента США Джорджа Буша по наданню гуманітарної допомоги Україні. Другий літак Пентагону очікується днями.

МІСТА СВІТУ — ЄДНАЙТЕСЯ!

Учора заступник Голови Верховної Ради України В. Гриньов прийняв директора Дирекції Східної Європи Всесвітньої федерації поріднених міст Е. Афріна. Представник міжнародної організації поінформував В. Гриньова про можливості широкого співробітництва у сфері встановлення і зміцнення зв'язків між містами України та світу, здійснення спільних проектів різної спрямованості, приміром, культурних та екологічних.

Під час бесіди заступник Голови Верховної Ради високо оцінив діяльність Всесвітньої федерації й підкреслив, що завдяки таким зв'язкам українська сторона матиме можливість, зокрема, також близько ознайомитись із світовим досвідом у сфері муніципального управління. Це буде дуже корисно для системи регіонального самоврядування, яка будується нині в Україні.

ОБИРАТИМЕМО СОЮЗНОГО ПРЕЗИДЕНТА!

Вибори президента Радянського Союзу можуть відбутися навесні наступного року, повідомив прес-секретар нинішнього президента Грачов. В інтерв'ю інформаційному агентству Ассошіейтед Пресс він сказав, що надії на проведення виборів зросли завдяки підписанню міжреспубліканської угоди про економічне співробітництво. Однак він не виключив можливості, що замість виборів відбудеться референдум про доцільність існування цієї посади.

Збулися надії й побажання значної частини населення республіки — «Голос України» з 1 січня 1991 року виходитиме також і російською мовою! Індекс видання — 60997, ціна відома — 19 крб. 80 коп. на рік. Передплату можна оформити у будь-якому відділенні «Союздруку».

6

Олександр МОРОЗ:

— Вірю, Україна буде незалежною, її визнає світ. Основа незалежності України — економічна незалежність кожної людини.

11

Він завжди залишався самим собою. В Радянському Союзі його називали напівбожевільним антирадянщиком. На Заході одразу після еміграції йому почепили ярлик «марксист». Така, мабуть, доля всіх правдолюбців.

12 13

РОЗДЕРЖАВЛЕННЯ І ПРИВАТИЗАЦІЯ

Який шлях обрати?

ГОЛОС України

Засновник — Верховна Рада України

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
252047
Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:
Приймальня — 446-92-11

Відповідальний секретар — 446-72-63

Завідуючий коректорською 441-84-42, 224-72-54 (телефакс).

ВІДДІЛИ:
парламентський — 441-84-52, 441-85-64,
листів — 441-82-05, 441-29-61,
економіки — 441-88-07,
аграрний — 441-86-18,
міжнародний — 446-91-20,
охорони здоров'я — 441-88-06,
соціальних питань — 441-88-05,
екології — 441-88-59,
культури — 441-86-44,
спорту — 441-88-08,
інформаційний — 446-61-13, 441-86-20,
історії України — 441-88-62,
військових питань — 441-88-52,
реклами — 441-89-44,
бухгалтерія — 441-84-00.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Індекс 60955

Тираж 157.100

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Газета виходить 5 разів на тиждень. Сьогодні на 16 сторінках.

ШЛЯХ УПЕРЕД — ЦЕ ШЛЯХ ДО РИНКУ

Саме так казав Голова Верховної Ради України Л. Кравчук під час зустрічей 24 жовтня з трудівниками Одеси.

У цехах верстатобудівного об'єднання, скажімо, його генеральний директор В. Параскева, спеціалісти й робітники говорили, що треба оволодівати — і якнайшвидше — законами європейського, світового ринків, уміти не тільки виробляти конкурентоспроможну продукцію, а й торгувати нею.

А в одному з цехів виробничого об'єднання «Будгідравліка йшлося про те, що налагодження взаємовигідних ринкових зв'язків приведе до свідомої обов'язковості усіх партнерів, як це є нині в країнах з цивілізованою економікою.

Розмову на цю тему було продовжено в заводських клубах, куди згодом порізно зібралися трудівники обох згаданих об'єднань, в Одеському міськвиконкомі, де відбулася зустріч з керівниками промислових підприємств, кооперативів, акціонерних товариств, інших нових формувань; під час зустрічі з творчою та науково-технічною інтелігенцією міста, що відбулася в інституті інженерів морського флоту. Проблеми стабілізації економіки України через впровадження ринкових законів її розвитку, підкреслив Л. Кравчук, це найперший розділ моєї програми. Я вважаю, сказав він, що розв'язання цілого ряду проблем слід навіть на якийсь час відкласти, усі сили й засоби зосередити на економіці.

Науковці й практики вважають, говорив у виступах Л. Кравчук, що для переходу до ринкової економіки нам потрібно десь два роки. Якщо, зрозуміло, не зупинятися, не збочувати з обраного шляху, як це досі не раз траплялося, а рішуче йти вперед. І починати тут слід з роздержавлення, приватизації. Форми цього можуть бути найрізноманітніші — хай їх обирають самі трудові колективи, держава має лише законодавчо закріпити їх.

Як людина — головна сила суспільства, так колектив — головна сила економіки. Йому — всілякі переваги. Кандидат у Президенти України — лише за один-єдиний вид податку, який би був зрозумілий трудовому колективу і не сковував його самостійності, стимулював ініціативу. За те, щоб держава одержувала десь тільки 20 відсотків заробленої підприємством вільно конвертованої валюти, а рештою мав право розпоряджатися колектив.

Другою, поряд з роздержавленням та приватизацією, складовою переходу до ринкових відносин, передбачає програма кандидата в Президенти, є впровадження відповідної фінансової, грошової системи. Самостійна держава, якою є відтепер Україна, повинна мати й власну валюту. Бо на карбованцеві, купівельна спроможність якого сьогодні впала десь до 14 копійок, у ринкову економіку не в'їдеш. Разом з тим для впровадження власної конвертованої валюти потрібен ряд умов. Тут і бездефіцитність бюджету, і нагромадження відповідної товарної маси та випуск конкурентоспроможної продукції, і приведення до оптимальних обсягів грошової маси, і справедливе розв'язання проблеми зовнішніх боргів колишнього СРСР, їх розподіл поміж суверенних держав-республік, а також розподіл між ними золотого запасу, алмазного фонду, і можливість для кожної з цих держав самостійно брати, скажімо, доларовий кредит, щоб підтримати введення власної валюти, та дещо інше.

До речі, сказав Л. Кравчук, дехто закидає мені, як Голові парламенту, нашому урядові, що ми, мовляв, мало не за самоізоляцію, бо не підписуємо міжреспубліканської економічної угоди. Це — абсурд. Так казав я в Криму, повторюю це і тут, в Одесі. Самоізолювавшись, не можна будувати ринкову економіку. І ми за єдиний економічний простір. Але справедливий, у якому б усім народам жилося дедалі краще. Будуть враховані наші пропозиції, побажання, що, сподіваємось, станеться найближчим часом, ми негайно підпишемо договір. Тепер же готуємо окремі економічні угоди з кожною із республік — суверенних держав, спільно шукаємо ті механізми, які примушували б ті угоди «працювати».

Відповідаючи на численні запитання, кандидат у Президенти висловився проти федеративного устрою України, але за повне самоврядування, самостійність територій в межах єдиної, неподільної держави. Він підтримує створення вільної (спеціальної) економічної зони в Одесі, яка добре «вписується» в загальнодержавну програму стабілізації економіки на засадах ринкових відносин і має сприяти не тільки мешканцям Причорномор'я, а й усієї України. Найближчим часом парламент має розглядати закон про такі зони. Чималої уваги було приділено під час зустрічей питанням підготовки кадрів які могли б вільно орієнтуватися в ринковому морі, державної підтримки науки, освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту певних верств населення, які не можуть конкурувати з основними виробниками, і насамперед — дітей, інвалідів, пенсіонерів.

Гострими були розмови, до того ж не тільки під час зустрічі з інтелігенцією, а й на промислових підприємствах, зокрема й навколо проблем, що є особливо актуальними для Причорномор'я з його багатонаціональним складом населення.

Георгій ВОРОТНЮК,
Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ,
спеціальні кореспонденти «Голосу України».

Парламентська хроніка

РОЗБРАТ — ПОГАНИЙ СУПУТНИК

Денне та вечірнє засідання 24 жовтня

Депутати обговорили промову Прем'єр-міністра Вітольда Фокіна та співдоповіді, з якими на денному засіданні виступили державний міністр з питань економіки Анатолій Мінченко та міністр сільського господарства Олександр Ткаченко. У понад двох десятках виступів, навіть тих, що в цілому можна сприймати як підтримку діяльності Кабінету міністрів, лунала критика на адресу останнього. Судячи з розчарування, з яким Вітольд Фокін говорив, взявши кінцеве слово, не завжди, на його думку, ця критика була конструктивною.

Наприкінці вечірнього засідання головуючий на сесії Іван Плющ запропонував проголосувати за проект постанови Верховної Ради «Про основні напрями економічної політики України в умовах незалежності». У ній пропонувалося погодитися з поданими урядом Основними напрямами побудови незалежної економіки України, передусім забезпечивши узгоджене здійснення роздержавлення і приватизації власності, лібералізації цін, фінансової та аграрної реформ, соціального захисту населення. За проект постанови такого змісту проголосував 221 депутат. Тобто рішення не було прийнято. Потім народний депутат Володимир Щербина зачитав заяву Народної Ради, в якій ставилася вимога відставки Прем'єр-міністра Вітольда Фокіна. Залишалися лічені хвилини до завершення вечірнього засідання, і, мабуть, через це головуючий поставив на голосування Заяву про без'ядерний статус України. Її було прийнято 299 голосами. Висловлювалися однак пропозиції все ж таки повернутися до постанови щодо Основних напрямів. Визначилися із поіменним голосуванням. Але самого голосування так і не відбулося...

— Не вірю! Жодному слову не вірю! Урядом не виконано практично жодної програми до сьогодні, жодного рішення з економічної реформи. Ми приймаємо постанови, а уряд їх просто нахабно не виконує.

На це Прем'єр-міністр Вітольд Фокін у прикінцевому слові, процитувавши О. Барабаша, сказав:

— Він нахабно каже неправду. Бо всі депутати одержали від Кабінету міністрів звіт про виконання доручень.

Можливо, цього обміну «компліментами» не було б, якби і Кабінет міністрів, і Комісія з питань економічної реформи, як мовиться, в одній упряжці тягли одного воза дорогою незалежності. Розбрат на цій дорозі — поганий супутник. Але час, справді, квапить.

— Мене насторожує, — сказав у своєму виступі депутат Володимир Слєднєв, — що Кабінет міністрів вимагає додаткових повноважень на 1991—1992 роки. Цитую: «З метою зміцнення державної дисципліни, підвищення ефективності управління народним господарством республіки в період переходу на ринкові відносини». Але це ж суперечить Законові про підприємство.

Ми всі бачили, що такі дії Рижкова, Павлова не привели до позитивних результатів. Потрібно докорінно змінювати саму систему управління. А в атмосфері суцільного дефіциту, повністю розбалансованого народного господарства треба не «притягати до суворої адміністративної відповідальності аж до звільнення з посад керівників господарств, організацій та виконавчих комітетів», а використовувати їх творчий потенціал, знання, досвід господарської роботи, надати їм економічну самостійність. Адже головною причиною економічного розвалу Союзу було те, що центр спочатку забирав все й в усіх, а потім розподіляв на свій розсуд. Треба ж іти на прямі договори.

Однак, судячи з інших виступів, стає зрозуміло: прямі зв'язки вже розірвані. Депутати висловлювали занепокоєння тим, що повільно розв'язуються проблеми, які заважають підписанню Договору про економічне співтовариство з державами колишнього Союзу і, зокрема, з Росією.

Ситуацію на 24 жовтня кладно виклав перший заступник Голови Верховної Ради України Іван Плющ:

— Після обговорення цих проблем з главами держав колишнього Союзу всі дійшли висновку, що слід паралельно укладати двосторонні договори про економічні відносини. Борис Єльцин, зокрема, спростував інформацію про те, що офіційні представники влади Росії дали, мовляв, вказівку не підписувати договори з Україною, поки вона не поставить підпис під Договором про економічне співтовариство. Борис Єльцин дав доручення з'ясувати з представниками України певні позиції і в десятиденний строк укласти з нашою республікою угоду про економічні відносини. І тому я переконаний, доки не запрацюють нові економічні відносини в самій республіці і між нею та партнерами, ми всі, в політичному і в економічному плані, перебуватимемо в напруженні.

Світлана ПИСАРЕНКО,
парламентський оглядач «Голосу України».

«Закон передчасний...» — а приймати ж треба

Ранкове засідання 25 жовтня

У заголовку мається на увазі Закон про прокуратуру — саме йому було в основному присвячено засідання. Але перед тим, як прийняти цей акт у першому читанні, депутати встигли більшістю у 284 голоси схвалити постанову про закриття Чорнобильської АЕС й привітати з днем народження Прем'єр-міністра В. Фокіна. Щодо «чорнобильської» постанови, то проти виступив лише Л. Табурянський. Мовляв, учора сесія поіменним голосуванням уже її відхилила. Але голова Комісії з питань чорнобильської катастрофи В. Яворівський пояснив, що сьогоднішня постанова — це не те, що вчорашня, а доопрацьований і узгоджений з усіма зацікавленими сторонами документ, чим і зняв суперечність. Опісля чого депутати, привітавши з днем народження Ю. Збітнєва (Київ) й висловивши невдоволення щодо неготовності законопроекту про пенсійне забезпечення, вислухали нарешті доповідь Генерального прокурора України В. Шишкіна.

Найголовнішим, на мій погляд, у цій доповіді було те, що Мінфін СРСР дав Прокуратурі України місяць строку,

(Закінчення на 3-й стор.).

ЯКОЮ БУТИ ЕКОНОМІЦІ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ

Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України розпочалося з розгляду основних напрямків економічної політики України в умовах незалежності. З доповіддю виступив Прем'єр-міністр республіки В. П. Фокін.

Високошановні народні депутати, сказав він. Сьогодні минає два місяці, як на політичній карті світу з'явилася нова суверенна демократична держава — Республіка Україна. Однак ще поки що відбулося лише де-юре. Для того, щоб це визначилося і де-факто, нам усім, тобто не лише Верховній Раді та уряду, а насамперед, всьому народу України, належить вирішити величезну низку надзвичайно складних соціальних і економічних проблем. Настільки складних, що при першому їх розгляді мимоволі закрадається думка: а чи можна їх вирішити взагалі?

Проте іншого шляху у нас немає. Бо будь-яка держава **в змозі досягти міжнародного визнання, поваги і добробуту, прогресу і демократії лише за умови суверенітету економічного.** Останній є саме тим єдиним ...ом, без якого юридична будова, якою б величною вона не здавалася, врешті-решт у тій чи іншій мірі залишається лише декорацією, «надхмарним замком» і не більше. І цілком природно, що більшість депутатів на надзвичайній сесії нашого парламенту говорили про необхідність створення **концепції економіки суверенної України.**

Хочу внести ясність: робота над проектом «Основних напрямів економічної політики України в умовах незалежності» розпочалася буквально через кілька днів після проголошення цього історичного акта. В ній брали участь не тільки працівники урядового апарату, а й провідні вчені, представники широкої громадськості, просто небайдужі, патріотично настроєні люди. При цьому окремі розділи відразу розроблялися на альтернативній основі.

Однак, чим більше ми працювали над цим документом, тим більше переконувалися в тому, що він не може носити дискретний характер. Ця робота настільки динамічна, рухома, що може мати лише вигляд концепції, яка постійно коригується, доповнюється конкретними заходами, механізмами їх реалізації.

На нашу думку, цим вимогам відповідають **«Основні напрями економічної політики України в умовах незалежності»,** текст яких вам вручено. Цей документ, звичайно, створювався не на порожньому місці. У ньому враховані обставини сьогоднішнього дня, дотримується спадкоємність програм переходу економіки України до ринкових відносин та надзвичайних заходів щодо стабілізації економіки України і виходу її з кризи. Особливо останньої програми, яка виявилася досить **досконалим механізмом державного регулювання економіки взагалі і ринкових відносин,** що зароджуються, **зокрема.** Про це свідчить хоча б той факт, що вона викликала великий інтерес за межами України.

У ході дискусій відзначалося, що за найвищими мірками це документ, де кожен конкретний механізм або програмний захід взаємозв'язані і взаємообумовлені настільки, що разом складають одне ціле, одну систему. Тобто програму **не можна розглядати як просту арифметичну суму заходів.** При її підготовці вдалося максимальною мірою використати можливості програмно-цільового підходу до управління. До того ж програма багато в чому вже тоді, тобто первісно, була зорієнтована на умови суверенної держави. Такі складові частини економічної політики, як структурна, бюджетна, податкова, кредитна та інші, ще **тоді передбачалося реалізувати тільки самостійно.**

Однак сьогодні ми мали ввести в програму кілька нових блоків, модифікувати деякі інші, врахувати, як мінімум, три реалії, **три нових фактори,** які стали для **«Основних напрямів» системоутворюючими.**

Перший фактор — це розпад Союзу РСР і проголошення незалежності не тільки Україною, а й рештою колишніх союзних і окремих автономних республік. Всім ясно, що наприкінці весни цього року ще діяла система централізованого керівництва економікою Союзу, з фактом існування якої ми не могли не рахуватися. А це, природно, призвело до того, що окремі заходи програми були спрямовані на розвиток нашої економіки ще в умовах єдиного Союзу і відчували вплив на цей процес союзного уряду.

Другий фактор полягав у тому, що програма надзвичайних заходів значною мірою була зорієнтована на використання ресурсної бази колишнього Союзу, що розподілялася централізовано. Сьогодні ж ситуація принципово інша, що підтверджується навіть тими труднощами, які виникли на шляху підписання економічної угоди між суверенними республіками. Навколо цієї проблеми виникло стільки гострих суперечок та провокаційних пліток, кружляє стільки газетних та телеекранних «качок», що я змушений на цьому зупинитися докладніше.

Вельмишановні депутати! Вибачте за патетику, але зараз дійсно настав момент істини. Кожен, хто має розум, совість і честь, повинен відверто сказати: якою він хотів би бачити Україну? Суверенною правовою державою в співдружності народів світу, державою, що самостійно приймає політичні і міжнародні рішення, керуючись тільки визнаними нормами і Статутом ООН, що за власним розсудом обирає собі партнерів і союзників, що за кожне своє рішення відповідає перед своїм народом, чи відірваною скибкою, відірваною від найближчих сусідів, з якими ми ще невчора браталися, з якими протягом десятиріч будували відносини за принципом спільного розподілу праці?

Я звертаюся до всіх депутатів, але в першу чергу до тих романтиків та ідеалістів, що й досі ще плекають надію відновити Україну з біленькими хатками під солом'яною стріхою, до тих, хто проголошує: «Україна проживе сама, хай інші спробують!». Це небезпечна омана. За своєю звабливістю вона, може, й заслуговує на повагу й співчуття, та, на жаль, не має нічого спільного з точними розрахунками і реаліями життя.

Так, ми дійсно маємо величезний економічний потенціал, добродумний, працьовитий, талановитий народ, але при сучасних структурі промислового комплексу, розміщенні і стані сировинної бази народне господарство України **на сьогодні** розвиватися динамічно не здатне.

Більш ніж 80 відсотків промислового виробництва республіки не має на її території закінченого технологічного циклу. Наведу кілька прикладів. На комплектацію великовагових автомобілів Кременчуцького автозаводу поставляються двигуни, силові передачі та сталеве литво із Росії. Білоцерківському заводу сільгоспмашин для виробництва кормозбиральних комбайнів поставляються шини із Азербайджану, підшипники та електродвигуни з Росії, гідроциліндри із Литви.

Підбиваючи підсумки, хотів би вам доповісти, що урядом практично завершено переговори з усіма республіками по взаємних поставках продукції, але узгодження обсягів і номенклатури поставок відбувається вкрай напружено, далеко не так, як завжди, до чого ми звикли. Обсяги скорочуються, висуваються незвичні вимоги щодо розрахунків на нееквівалентній або валютній основі. Ряд республік використовує своє монопольне становище, коли йдеться про такі ресурси, як нафта, ліс, бавовна. Соромно говорити, але наших представників просто виганяють з оптових ярмарків, де ведеться замовлення продукції та сировини для легкої промисловості на наступний рік. То кому ж це вигідно? Неважко уявити, що за всім цим може прийти на Україну: досить щільна ізоляція, економічне безладдя і, що жахливіше за все, — безробіття. Тому тим, хто так наполегливо виступає проти підписання Договору про економічне співтовариство, я радив би поїхати до шахтарів та металургів Донбасу, машинобудівників Харкова та Львова, до хіміків Черкас та Сєвєродонецька. Хай би вони послухали думку народу, від імені якого намагаються говорити. До речі, нехай також подумають, як вплине все це на результат майбутнього референдуму, що має з'ясувати, які шляхи вибирає народ України, якої шукає долі. Може вплине на їх принципові позиції.

Що ж до мене, то моя точка зору така. Прекрасно сказано у зверненні Верховної Ради України до народу: «Незалежність України — не відчуження і самоізоляція від світу, а лише потреба жити власним розумом, власною працею, відповідаючи за кожен свій крок і відчуваючи реальні результати своїх трудових і творчих зусиль». Я підписуюсь під кожним із цих слів. Адже абсолютної незалежності нема. Ми всі залежимо один від одного. Але в моєму розумінні економічна інтеграція, загальний економічний простір, підкреслюю, не єдиний ринок, а економічний простір, — не повинні мати нічого спільного з політичною надбудовою, що відповідно до принципу самовідродження і регенерації могла б згодом відтворити нові організаційні структури на зразок неосоюзних міністерств і відомств.

Шановні депутати! У своїй доповіді я детально зупинюся лише на тих розділах економічної політики, яких не торкатимуться мої колеги по Кабінету міністрів. Щоб не вибирати у них хліба, я тільки розставлю деякі акценти з короткими коментарями. Тим більше, що ви, я думаю, мали час вивчити «Основні напрями», які заздалегідь отримали.

Отже, насамперед про ті зміни, яких мають зазнати галузева **структура** народного господарства **та інвестиційна політика.**

Як вам відомо, це питання державного міністра Борисовського В. З. Але він зараз перебуває в Італії з дуже важливою місією, про мету якої я скажу дещо пізніше.

Дозвольте мені, шановні колеги, не робити детального аналізу становища, в якому ми опинилися. Це зроблено в документі, який вам вручено. Скажу лише одне: на Україні склалася спотворена, далеко не гармонійна, позбавлена внутрішніх імпульсів для свого розвитку структура економіки, яка, на жаль, ні в якій мірі не відповідає потребам ринкових відносин.

Треба дивитися правді в очі: протягом більш як чверті століття колишній центр проводив таку економічну політику щодо України, яку без особливої натяжки можна кваліфікувати як колоніальну. Щоб не виникали запитання під час обговорення доповіді, зразу ж таки пояснюю: Україна не була в цьому винятком. Жертвою такої політики стала будь-яка з союзних республік, в тому числі, а може й в першу чергу Росія, народ якої останнім часом доведено майже до зубожіння.

А хто скористався з цього? Хто виграв? Точну відповідь на це дадуть, мабуть, історики майбутнього. Я ж особисто думаю, що у такий спосіб тішили свої амбіції колишні вожді міжнародного пролетаріату, думаючи про народи В'єтнаму, Куби, Анголи, Мозамбіку та інших країн більше, ніж про свій власний. Тим самим вони розплачувались за впровадження радянської моделі соціалізму, творцями якої себе вважали. Отже, весь цей час з України забиралося значно більше, ніж поверталося до неї у вигляді інвестицій на технічне переозброєння діючого виробництва.

Внаслідок цього технічний рівень переважної більшості наших підприємств вже давно впав нижче допустимої критичної позначки. Тяжкими кайданами повисла на економіці України надзвичайно висока, я б сказав, гіпертрудомісткість продукції, і саме тому ми змушені додатково залучати до матеріального виробництва понад 300 тисяч працівників з фондом оплати праці 1,2 мільярда карбованців.

Все це обумовило **об'єктивну необхідність проведення революційного структурного маневру,** спрямованого на скорочення затрат саме в капітало- і фондоємкому секторі індустрії. Це означатиме великомасштабний перерозподіл матеріальних і трудових ресурсів на користь галузей і виробництв, що працюють на споживчий ринок.

Детальна характеристика структурних зрушень у паливно-енергетичному, металургійному, хімічному, машинобудівному, агропромисловому і будівельному комплексах викладена в окремому розділі «Основних напрямів». Відзначу лише, що відносна і абсолютна економія інвестицій, яка буде досягнута внаслідок зазначеного структурного маневру, спрямовуватиметься на розв'язання проблем насамперед у машинобудуванні з метою переорієнтації його на задоволення потреб агропромислового сектора, легкої, харчової та інших галузей промисловості, які працюють на поповнення споживчого ринку.

Звичайно, в умовах формування ринкового середовища це не може не призвести до банкрутства нерентабельних підприємств. Але іншого шляху не дано. Тому ми змушені піти саме на таку структурну перебудову економіки України, підкріплюючи її відповідними змінами в інвестиційній політиці.

Відразу хочу заспокоїти працівників галузей, яких можуть торкнутися ці заходи. Працівники підприємств, що з об'єктивних причин не зможуть бути роздержавленими або приватизованими і будуть закриті, ніколи не опиняться на вулиці без засобів існування. Уряд гарантує, що **протягом півтора-двох років,** а як знадобиться — то й більше, їм буде **виплачуватися середня заробітна плата** з урахуванням індексу інфляції, тобто їх життєвий рівень не знизиться. А за цей період будуть створені виробництва і проведена перепідготовка вивільнених працівників.

До речі, з точки зору економічної доцільності, державі буде вигідніше виплачувати в повному обсязі заробітну плату, ніж продовжувати виплати дотацій зверхзбитковим підприємствам.

Перебудова в галузевій структурі дозволить значно поліпшити **відтворювальний процес,** в основі якого буде підвищення частки капіталовкладень на оновлення виробничих фондів, перш за все в галузях, що обслуговують споживчий сектор. Забезпечуватиметься також пріоритетне інвестування в інфраструктуру, передусім комунікаційну.

Важливим елементом структурної політики повинна стати самостійна **регіональна політика.** Уряд незалежної України вперше в своїй історії одержав можливість контролювати процес формування основних територіальних пропорцій, приймати рішення щодо розміщення нових виробничих потужностей, реконструкції та технічного переозброєння діючих підприємств усіх без винятку галузей матеріального виробництва, включаючи підприємства воєнно-промислового комплексу та невиробничих об'єктів.

Далі, шановні колеги, я хотів би зупинитися на питаннях **зовнішньоекономічної діяльності,** оскільки після проголошення незалежності України вони набули зовсім іншого змісту. Треба мати також на увазі, що ця діяльність найближчим часом включатиме в себе не тільки стосунки з зарубіжними державами, але й з нашими недавніми сусідами по Союзу.

Що конкретно пропонує уряд? Насамперед, усі укладені раніше експортні договори з всесоюзними зовнішньоторговельними **об'єднаннями,** розташованими за межами України, **будуть скасовані.** Далі. Експортно-імпортні операції здійснюватимуться виключно через діючі на території України галузеві, регіональні та інші посередницькі організації, які будуть зареєстровані Міністерством зовнішньоекономічних зв'язків України як учасники зовнішньоекономічної діяльності.

До кінця року уряд надасть необхідну організаційну та економічну допомогу для створення **мережі регіональних і галузевих посередницьких зовнішньоторговельних госпрозрахункових організацій та асоціацій** з правом проведення відповідних операцій. Ми вважаємо також за необхідне надати нашим зарубіжним партнерам **можливість конверсії їх прибутку,** одержаного на спільному підприємстві, в швидколіквідний на світовому ринку товар за рахунок обміну продукції цих підприємств на асортимент продукції Республіканського резервного ресурсного фонду. При цьому переважним правом на таку конверсію будуть користуватись ті спільні підприємства, що виробляють продукцію, **яку ми зараз змушені імпортувати.**

З метою заохочення іноземних інвесторів найближчим часом переглянемо порядок формування та співвідношення їх внеску до статутного капіталу спільних підприємств. Вважаємо, що наші партнери тепер можуть вносити його тільки у вільно конвертованій валюті або відповідною кількістю машин, устаткування чи обладнання для налагодження виробництва не 100, як було раніше, а лише не менше 50 відсотків. Решта внеску, але не більше 50 відсотків статутного капіталу, можуть бути заміщені чи внесені това-

(Закінчення на 7-й стор.).

ШАГ — КРОК ДО НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Подробиці

Зразки купюр українських грошей вже не раз друкувалися на сторінках багатьох видань. А яким буде дріб'язок!

Часопис Спілки письменників України «Дзвін» оголосив конкурс на кращі ескізи української валюти. Ось деякі з них.

Зверніть увагу

ВОЄННІ АПЕТИТИ МОЛОДИХ

Соціологічні дослідження стають модними. Виникають навіть малі соціологічні підприємства. Більше того — за справу беруться одинаки! Результати досліджень одного з них пропонуємо нижче. Як кажуть, щось у цьому є.

Чи хочеш іти до армії?

100 відсотків опитаних відповіли мені «ні». Чому? Це запитання я поставив перед десятьма учнями моєї школи. Найпоширеніша відповідь була: «Дідівщини не боюсь, просто армія нічого не дає, просто армія — зайва трата часу, ще й неоплачувана.

— **А якою мусить бути армія?**

— Професійною, вільнонайманою, добре оплачувана й оснащена, соціально захищена і — щоб давала освіту, бо після служби доведеться починати з нуля.

— **Ти сам би пішов до такої армії?**

— Мабуть... ні! (60 відсотків) Так! (40 відсотків).

— **А скільки треба служити й скільки отримувати?**

— Служити — років три, за контрактом. А платити, залежно від роду військ, від тисячі до десяти, за ризиковані операції — доплата. За вислугу — доплата.

— **Чи повинна бути загальна військова повинність?**

— Ні! (100 відсотків відповідей).

— **Тебе хвилює, вважатимуть тебе патріотом чи ні?**

— Абсолютно байдуже. Усіх хвилює тільки їхнє особисте життя...

Святослав МЕЛЬНИЧЕНКО.

Київ.

Вітаємо!

ФРОЛОВ ПРОТИ СНІДу

Аркадій Фролов, голова Українського наукового товариства мікробіологів, епідеміологів і паразитологів, член Президії Всесоюзного товариства МЕП, Всесоюзних проблемних комісій, експертної Ради ВАК СРСР та експертної Ради АМН СРСР, член-кореспондент АМН СРСР, заслужений діяч науки і техніки України, доктор медичних наук, директор Київського НДІ епідеміології та інфекційних захворювань, одним з перших в Україні почав боротьбу зі СНІДом. Під його керівництвом на базі інституту працює Республіканський центр СНІДу, організовано відділ по боротьбі з цією інфекцією.

Оскільки А. Фролов брав участь у виробленні препарату проти вірусу гепатиту А, боровся (ефективно) із грипом, можемо бути впевненими, що і СНІД, зрештою, теж виявиться переможеним. Адже на рахунку Аркадія Федоровича — більше 400 робіт, у тому числі 6 монографій, 15 авторських свідоцтв про винаходи. Крім цього, А. Фролов виплекав 26 кандидатів і 8 докторів медичних наук, його нагороджено срібною медаллю ВДНГ СРСР і України.

Отож можемо сподіватися, що цей могутній науковий потенціал переможе «чуму XX століття», а загалом і всі інші напасті.

Сьогодні Аркадію Федоровичу ФРОЛОВУ виповнилося 60 років. Колектив інституту, а разом з ним і редакція «Голосу України» щиро вітають ювіляра і зичать щастя, здоров'я та творчої наснаги у нелегкій справі боротьби за людське здоров'я, на благо України. Щасти вам!

ПОСТАНОВА
Верховної Ради України

Про призначення Міністра фінансів України

Верховна Рада України **постановляє:**

Призначити тов. П'ЯТАЧЕНКА Григорія Олександровича Міністром фінансів України.

Голова Верховної Ради України Л. КРАВЧУК.

м. Київ.
23 жовтня 1991 року

П'ЯТАЧЕНКО Григорій Олександрович

Григорій Олександрович П'ятаченко, 1932 року народження, освіта вища — в 1956 році закінчив Львівський торгово-економічний інститут, кандидат економічних наук.

Після закінчення інституту з 1956 року працював старшим бухгалтером, заступником головного бухгалтера рибницьких розробок «Сахкамінь» у Молдавській РСР. З 1958 року—на різних фінансово-економічних посадах у тресті «Буднерудпром», Вінницькому та Подільському раднаргоспах, з 1966 року — заступник начальника, начальник фінансового управління Міністерства харчової промисловості УРСР, з 1984 року — начальник відділу фінансів і собівартості Держплану УРСР.

У липні 1991 року призначений заступником міністра економіки УРСР.

«ПОЛТАВА» ЗА ОДЕРОМ І ВДОМА

Знай наших!

Питаю любителів і професіоналів: яка горілка найкраща? «Московська», «Столична», «Руська»? Ні! Набагато вищі хіміко - технологічні й смакові якості та коефіцієнт чистоти має «Полтава». Ця горілка виготовлена за прогресивною місцевою технологією. Навіть мій сусід Вася, для якого не існує поганої горілки (її буває просто мало), скуштувавши «Полтави», сказав: «Во!». Те саме казали й західні бізнесмени на виставці української горілки у Нюрнберзі, де київський та полтавський лікеро-горілчані заводи показували 9 видів продукції, з них чотири — полтавські. Найвищі оцінки здобули «Древньокиївська» і «Полтава», їм дістались і найвигідніші контракти. Пляшка «Полтави» коштуватиме у ФРН три марки, що навіть вище середньосвітових цін. А всього наступного року з Полтави буде експортовано 600 тисяч пляшок горілки.

— Отак збираємось заробляти валюту для України,— каже генеральний директор Полтавського ВО спиртової та лікеро-горілчаної промисловості Е. Блажієвський. — Підрахували, що річний прибуток від експорту міг би скласти 1,5—2 мільйони доларів.

Як на мене, ініціатива полтавців своєчасна, бо нині пробитись на західний ринок непросто. Правда, на самій Полтавщині, при наявності двох лікеро-горілчаних заводів, дістати пляшку горілки теж непросто! Що ж залишиться нам? Після сумнозвісного 1985 року виробництво горілки в області скоротилось удвічі. Галузь — задушена.

— З нас вимагають вал за будь-яку ціну, — продовжує Едуард Миколайович. — І ми його даємо. Цього року тільки полтавським заводом буде дано близько 1.300 тисяч декалітрів горілки, що відповідатиме рівню 1970 року. То був найвищий показник галузі за всю історію. Державі вигідна наша продукція? Авжеж! Собівартість — копійчана. Але ніхто не уявляє собі матеріально-технічного забезпечення все зростаючих планів. У наших цехах — кам'яний вік. На головному підприємстві у Полтаві обладнання зношене на дві третини, катастрофічно не вистачає тари, пляшок, металу для закруток, етикеток. Де їх брати, де шукати — цим починається й закінчується мій робочий день.

Можна лиш дивуватися, як у генерального директора та його однодумців вистачає часу і сил на нові розробки. Адже горілка «Полтава» — плід новаторських пошуків, винаходу нового способу очищення. Ця технологія практично не має аналогів у світі. За нею вже полюють бізнесмени, як місцеві, так і заїжджі. А вони ж іще не бачили «Гетьманської», яка за своїми якостями перевершує «Полтаву».

Отже, треба рятувати галузь. Насамперед, подбати про матеріально - технічне забезпечення, переоснащення. І — не зв'язувати руки — нехай шукають ринки збуту, нові технології. Але чи дійдуть руки до горілки, даруйте за каламбур, у місцевих і столичних керівників? Принаймні, сьогодні прогноз не невтішний. Яким він буде завтра? Віриться, що тверезим.

Григорій ГРИНЬ.

Полтава.

Знак біди

Булижник — зброя терористів

За останній рік вдев'яте розбито вітрину приміщення Івано-Франківського культурно-наукового товариства «Рух». Щоправда, як знаряддя для трощення вікон використовувався не лише булижник, який, як відомо, є зброєю пролетаріату (до речі, останній, швидше за все, не має відношення до згаданого побоїща), а й ящики для сміття.

Досі відповідальності за цю терористичну акцію ніхто на себе не взяв, а правоохоронні органи, хоч і порушили по цій справі вже дві кримінальні справи, винуватців також ще не назвали.

Василь САМАРІВ.

Івано-Франківськ.

«Перетворимо Україну на всесвітній смітн...

Точка зору оглядача

— чи не настав час замінити цим гаслом набридле «Перетворимо рідне місто на зразкове!»? Гадаєте, жартую? Зовсім ні. Адже робота щодо збирання сміття з усього світу давно почалася.

Зазирніть у чемодани дітей, які повертаються із «закордонів» — вони набиті речами, які були у вжитку. Я впевнена: люди дарували їх від щирого серця, але — як дарують жебраку, який не здатен придбати нової сукні, черевиків... І мені серце болить, коли чую, як мами обмінюються інформацією щодо того, чия дитина чого і скільки привезла. Жодного слова про те, що це неприємно — доношувати кимось недоношене. Напевне, вони відчули б себе ображеними, якби їм скинули з свого плеча тутешні дами, те саме зробили закордонні, та ще й передали через дітей, — і це не викликає дискомфорту. Якщо у них не викликає, то, відповідно, й у дітей — розуміте, що відбувається? Замість того, щоб викорінювати, ми його культивуємо.

Та чого чекати від окремих обивателів, які втомилися від біганини по магазинах, де або немає потрібного, або його не можна придбати із-за високих цін, якщо жебрачкою себе визнала ціла держава? Запрошую вас завітати у двір будинку № 30 по Пушкінській вулиці. Тут ви побачите вантажні машини, що привезли допомогу по лінії Червоного Хреста. Машини — іржаві, речі — хоч і чистенькі, та у стані лахміття. Відмовитись від такої «допомоги» не можна — це правда: як кажуть, дарованому коневі... Але і інше кажуть: з людиною поводяться так, як вона дозволяє. Ми опустили планку самоповаги до непристойного рівня.

Пам'ятаю, як збирали речі для тих, хто постраждав від

...ЗАЛЕЖНОСТІ

...ть увагу

...ТИ МОЛОДИХ

...руться одинаки! Результати досліджень одного з них пропонуємо нижче. Як кажуть, щось у цьому є.

...соціально захи... давала бсві... служби дове... з нуля.

...би пішов до та...

... ні! (60 від... (40 відсотків).

...треба служи... отримувати?

... — років три, ... А платити, ...роду військ, від ..., за ризиковані операції — доплата. За вислугу — доплата.

— **Чи повинна бути загальна військова повинність?**

— Ні! (100 відсотків відповідей).

— **Тебе хвилює, вважатимуть тебе патріотом чи ні?**

— Абсолютно байдуже. Усіх хвилює тільки їхнє особисте життя...

Святослав МЕЛЬНИЧЕНКО.

Київ.

...ДЕРОМ І ВДОМА

...их!

...експорту міг би ...—2 мільйони до...

..., ініціатива пол... ...часна, бо нині ... західний ринок ...равда, на самій ... при наявності ...горілчаних заво... ...пляшку горілки ...! Що ж зали... Після сумно... ...5 року виробни... ... в області ско... ...вічі. Галузь —

...имагають вал за ...у. — продовжує ...олайович. — І ...мо. Цього року ...авським заводом ...лизько 1.300 ти... ...ів горілки; що ... рівню 1970 ... найвищий по... ... за всю історію. ...гідна наша про... ...ж! Собівартість ... Але ніхто не ...матеріально-тех... ...печення все зро... ...ів. У наших це... ...яний вік. На го... ...приємстві у Пол... ...ання зношене на дві третини, катастрофічно не вистачає тари, пляшок, металу для закруток, етикеток. Де їх брати, де шукати — цим починається й закінчується мій робочий день.

Можна лиш дивуватися, як у генерального директора та його однодумців вистачає часу і сил на нові розробки. Адже горілка «Полтава» — плід новаторських пошуків, винаходу нового способу очищення. Ця технологія практично не має аналогів у світі. За нею вже полюють бізнесмени, як місцеві, так і заїжджі. А вони ж іще не бачили «Гетьманської», яка за своїми якостями перевершує «Полтаву».

Отже, треба рятувати галузь. Насамперед, подбати про матеріально - технічне забезпечення, переоснащення. І — не зв'язувати руки — нехай шукають ринки збуту, нові технології. Але чи дійдуть руки до горілки, даруйте за каламбур, у місцевих і столичних керівників? Принаймні, сьогодні прогноз ще невтішний. Яким він буде завтра? Віриться, що тверезим.

Григорій ГРИНЬ.

Полтава.

Вітаємо!

ФРОЛОВ ПРОТИ СНІДу

Аркадій Фролов, голова Українського наукового товариства мікробіологів, епідеміологів і паразитологів, член Президії Всесоюзного товариства МЕП, Всесоюзних проблемних комісій, експертної Ради ВАК СРСР та експертної Ради АМН СРСР, член-кореспондент АМН СРСР, заслужений діяч науки і техніки України, доктор медичних наук, директор Київського НДІ епідеміології та інфекційних захворювань, одним з перших в Україні почав боротьбу зі СНІДом. Під його керівництвом на базі інституту працює Республіканський центр СНІДу, організовано відділ по боротьбі з цією інфекцією.

Оскільки А. Фролов брав участь у виробленні препарату проти вірусу гепатиту А, боровся (ефективно) із грипом, можемо бути впевненими, що і СНІД, зрештою, теж виявиться переможеним. Адже на рахунку Аркадія Федоровича — більше 400 робіт, у тому числі 6 монографій, 15 авторських свідоцтв про винаходи. Крім цього, А. Фролов виплекав 26 кандидатів і 8 докторів медичних наук, його нагороджено срібною медаллю ВДНГ СРСР і України.

Отож можемо сподіватися, що цей могутній науковий потенціал переможе «чуму XX століття», а загалом і всі інші напасті.

Сьогодні Аркадію Федоровичу ФРОЛОВУ виповнилося 60 років. Колектив інституту, а разом з ним і редакція «Голосу України» щиро вітають ювіляра і зичать щастя, здоров'я та творчої снаги у нелегкій справі боротьби за людське здоров'я, на благо України. Щасти вам!

Реалії

ПОДАТОК НА ДІРКУ

Хворий зуб — це клопіт. Лікувати його можна в районній поліклініці, госпрозрахунковій або у підпільного лікаря вдома (теж не безплатно). Я обрала другий варіант, тобто госпрозрахункову поліклініку. Уявіть моє здивування, коли я одержала від лікаря рахунок за видалення зуба 10 крб., а в касу заплатила 10 крб. 50 коп. Тут мене «прошило», що 50 копійок — податок від продажу, що й підтвердила касирка. Здається, після видалення зуба не до сміху, але я ро... ...лася. Ви... ...ть, що я за... ...ила подат... ...а дірку, яка лишилася на місці зуба. Чому тоді немає податку на дірку від бублика?

Сміх сміхом, але коли я вирішила шити пальто, то заплатила в ательє вищого розряду 250 крб., з них 12 крб. неіснуючому СРСР, податок, введений в'язнем Павловим.

24 серпня Україна проголосила незалежність, яку має під... ...ити рефе... ...ум 1 грудн... Якщо зараз ... розпоряджаємося коштами самі, то в чию кишеню йдуть гроші від грабіжницького павлівського податку, і чи не настав час повернутись до попередніх цін?

Інеса ЛАНОВСЬКА.

Ан...

НОВИЙ РЕЙС «ЛЮФТГАНЗИ»

28 жовтня німецька авіакомпанія «Люфтганза» відкриває нову лінію Франкфурт — Київ. Рейси обслуговуватимуть літаки фірми «Боїнг». На перших порах вони здійснюватимуться три... ...тиждень.

Кр... ...звичайних ...рифів — 1494 долари у першому класі та 1064 долари у бізнескласі будуть запропоновані і спеціальні тарифи: тариф зі скидкою — 639 доларів і супертариф зі скидкою — 426 доларів.

Коротко

● Сесія Щорської райради відхилила пропозицію жителя Нових Борович А. Третяка про повернення місту Щорс історичної назви Сновськ.

● Сход жителів Жевелі Чернігівського району заявив рішучий протест проти будівництва біля села заводу та полігону по знешкодженню і складуванню відходів промислових підприємства Чернігова.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

Нові видання

ПЕРША «ДОБРА ВІСТЬ»

Серед різноманітних друкованих видань, які виходять у світ вперше, привертає увагу журнал Християнської місії «Добрий самарянин». Журнал, який має назву «Добра вість», ілюстровано творами всесвітньовідомих художників, які творили на біблійні сюжети. Це — Рембрандт, Джотто, Тіціан, Леонардо да Вінчі, Ель Греко, Франческо Косса. Серед авторів — визначні проповідники Ростислав Радчук, Джордж Давидюк, Василь Боєчко, Я. Н. Пейсті. Тут розпочато публікацію життєпису апостола Павла — одного з найвидатніших речників Христового вчення, відтвореного Джоном Поллаком. В журналі використано цікавий історичний матеріал. В процесі духовного відродження України «Добра вість» є воістину доброю.

Я. ЗОРІВНА.

Світська хроніка

ВІДШУКАВСЯ СЛІД ...

До Київського Молодіжного театру повернувся Тарас Криворученко. Кияни пам'ятають його в ролі репортера Моментальникова з «Бані»: «Краще вмерти під червоним прапором, ніж під парканом!»

Тараса не було чотири роки: навчався режисури на останньому курсі нині покійного А. Ефроса, був актором в Ужгороді, де поставив виставу «Медовий місяць комісара поліції». І ось Тарас — режисер-постановник столичного Молодіжного. Працює над п'єсою болгарського драматурга Н. Йорданова «Вбивство Гонзаго». П'єса якраз про те, що мистецтво швидше вмирає під прапором, ніж під парканом. А сюжет — трагічна історія акторів, запрошених принцем Гамлетом до Ельсинора зіграти знамениту шекспірівську «мишоловку». Справді, кожен з тих бродячих комедіантів, перш ніж вийти на сцену, мав вирішити для себе оте «бути чи не бути?»

А виста... зважаючи... «прапори...

На фот... Тарас К...

ТЕЛЕБІРЖА ІНФ...

Різноманітні товари, послуги, миттєві прямі контакти, оперативна комерційна інформація — все це Ви знайдете на телебіржі. До вашої уваги — частина наших пропозицій.

1. Датчики типа ДУСУ, ДУСМ, ДУСЧ. Цена — 170, 1 руб. шт. — 785,5р. шт.

2. Малогабаритные поворотные установки типа МПУ, АДТ. Цена — 1 218 руб. шт. — 2 908,50 руб. шт.

3. Сельсин по цене от 50,4 руб. шт. до 399 руб. шт.

4. Двигатели типа ДИД, ДГ. Цена — от 30,24 руб. шт. до 155,40 р. шт.

5. Потенциометры типа ПТПIIС. Цена — от 25,2 руб. шт. до 42 р. шт.

6. Умформер УФ 27 с СЧ 22. Цена — 955,5 руб. шт.

7. Гирамотор ГМА 4. Цена — 54,6 руб. шт.

8. Датчики угловых скоростей двух типов. Цена — от 354,9 руб. шт. до 1008 руб. шт.

9. Двигатели Д 82 А. Цена — 136,5 руб. шт.; и АДТ-32 ВМ, цена — 420 руб. шт.

10. Синусно-косинусные трансформаторы. Цена — от 92,4 руб. шт. до 109,2 руб. шт.

11. Фототранзистор ФТ 1к-01. Цена — 10,5 руб. шт.

12. Блок питания. УВИП-1. Цена — 13,65 руб. шт. Мин. партия — 500 шт.

13. Диод Д 213Г. Цена — 2,1 руб. шт.

14. Транзисторы типа КТ. Цена от 0,63 руб. шт. до 0,95 руб. шт.

15. Микросхемы серий 155,1407. Цена — 1.05 руб. шт. — 3,57 р. шт.

16. Датчики типа ДТ. Цена — от 126 руб. шт. до 1155 руб. шт.

17. Вращающий трасформатор ВТ 2,5 — 396 кл. 0,1. Цена — 178,5 руб. шт.

18. Машина для производства бетонных стеновых блоков. Цена — 17 тыс. руб. шт.

19. Автокран на ходу КС2561Л, 1982 г. выпуска. Цена — 75 тыс. руб. (перечисление в Фонд развития).

20 . Масло пихтовое. Цена — 126 руб. л. Мин. партия — 200 л.

21. Автомобиль марки «ХОНДА—АККОРД» 1986 г. выпуска. Цена — 75 тыс. руб. (нал.)

22. Здание в г. Белая Церковь.

23. Кар... склад. Це... Мин. — 2...

24. Кра... — 5,25 ... 20 тн в м...

25. Тер... (США). Ц... Мин. пар...

26. Тел... Цена — ... — 5 шт.

27. Тел... Цена — 3... тия — 5 ...

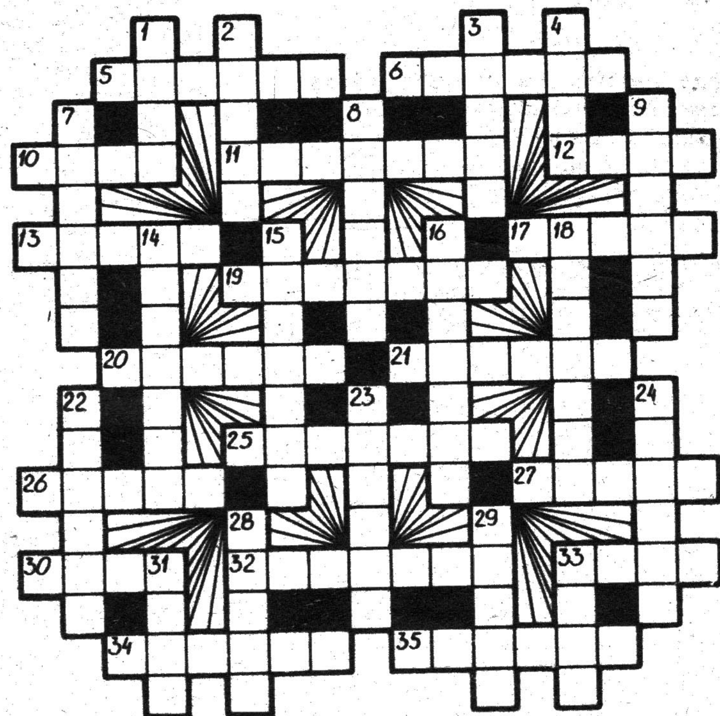
28. Ко... модем S... 2400 (США... руб. шт... 10 шт.

29. Ко... модем F... модем 2... 16 тыс. р...

30. Доз... тер-1». Мин. 100 ...

31. Заж... разовые) 16 руб. ... 10 тыс. ш...

КРОСВОРД

ПО ГО... Жерці у ... 11. Опер... Етнограф... Месопота... ний укра... Третій, н... раса Ше... міфологі... рів у Ег... Військов... стосовува... рілки.

ПО ВЕ... турна. 3. ... рило-Ме... 7. Скіфс... ський гр... стецтва ... гінців. 1... температ... ліпів. 18... мигдалю... у Старо... 28. Пріс... тавщині. ... рута-89».

ВІДПО...

По гор... ко. 9. Бе...

По вер... погенети...

...но Україну на всесвітній смітник!»

Точка зору оглядача

...нформацією щодо ...тина чого і скіль... Жодного слова ...це неприємно — ...кимось недоно... ...не, вони відчули ...женими, якби їм ...ього плеча тутеш... саме зробили за... ще й передали ... — і це не вик... ...омфорту. Якщо у ...ликає, то, відпо... ...дітей — розуміє те, що відбувається? Замість того, щоб викорінювати, ми його культивуємо.

Та чого чекати від окремих обивателів, які втомилися від біганини по магазинах, де або немає потрібного, або його не можна придбати із-за високих цін, якщо жебрачкою себе визнала ціла держава? Запрошую вас завітати у двір будинку № 30 по Пушкінській вулиці. Тут ви побачите вантажні машини, що привезли допомогу по лінії Червоного Хреста. Машини — іржаві, речі — хоч і чистенькі, та у стані лахміття. Відмовитись від такої «допомоги» не можна — це правда: як кажуть, дарованому коневі... Але і інше кажуть: з людиною поводяться так, як вона дозволяє. Ми опустили планку самоповаги до непристойного рівня.

Пам'ятаю, як збирали речі для тих, хто постраждав під час землетрусу у Вірменії. Люди приносили практично нове й нове. Зауважу: йшлося про тих, хто залишився голий і босий. Чи ж ми з вами голі і босі? Маємо руки, ноги, голови, маємо де жити і працювати. Навіщо ж ганьбимось перед світом?

Оспівуємо Україну, воліємо зробити її незалежною. А самі стали на коліна і простягнули руку: подайте...

Марина ДЯТЛОВА.

Київ.

ГОЛОС України

АТОК …ІРКУ

…—це клопіт. Лі… …ожна в районі… госпрозра… підпільного … (теж не без… …ала другий ва… …оспрозрахунко… Уявіть моє … …оли я одержа… …рахунок за ви… …0 крб., а в ка… …0 крб. 50 коп. …шило», що 50 … …даток від про… …ідтвердила ка… …я, після вида… до сміху, але … Вир… що …одат… дір… …лася на місці …годі немає по… від бублика? …м, але коли я … пальто, то за… …ьше вищого роз… з них 12 крб. … СРСР, пода… …в'язнем Павло… Україна прого… …ежність, яку має … реф… …ум 1 … зараз… роз… …коштами самі, …ною йдуть гро… …жницького пав… …тку, і чи не на… …рнутись до по…

…АНОВСЬКА.

…Й РЕЙС …ГАНЗИ»

…імецька авіаком… …ганза» відкриває …ранкфурт — Ки… …уговуватимуть лі… …оінг». На перших …дійснюватимуться …ань. …них …іфів — … першому класі …и у бізнескласі …онові і специ… …тариф зі скидкою … і супертариф зі …26 доларів.

…Щорської райради …озицію жителя … А. Третяка про …ісцю Щорс' істо… …Сновськ. …телів Жевелі Чер… …нону заявив рішу… …рти будівництва …ду та полігону по … і складуванню …кислових підпри… …ва.

… ПАВЛЕНКО. …ка область.

…!»

…су у Вірменії. …или практично … Зауважу: йшло… …зоставшився го… …Чи ж ми з вами … Маємо руки, но… …ємо де жити і …навіщо ж ганьби… …ітом?

… Україну, волі… … незалежною. А … коліна і прос… … подайте…

…а ДЯТЛОВА.

Нові видання

ПЕРША «ДОБРА ВІСТЬ»

Серед різноманітних друкованих видань, які виходять у світ вперше, привертає увагу журнал Християнської місії «Добрий самарянин». Журнал, який має назву «Добра вість», ілюстровано творами всесвітньовідомих художників, які творили на біблійні сюжети. Це — Рембрандт, Джотто, Тіціан, Леонардо да Вінчі, Ель Греко, Франческо Косса. Серед авторів — визначні проповідники Ростислав Радчук, Джордж Давидюк, Василь Боечко, Я. Н. Пейсті. Тут розпочато публікацію життєпису апостола Павла — одного з найвидатніших речників Христового вчення, відтвореного Джоном Поллаком. В журналі використано цікавий історичний матеріал. В процесі духовного відродження України «Добра вість» є воістину доброю.

Я. ЗОРІВНА.

Світська хроніка

ВІДШУКАВСЯ СЛІД ТАРАСА

До Київського Молодіжного театру повернувся Тарас Криворученко. Кияни пам'ятають його в ролі репортера Моментальникова з «Бані»: «Краще вмерти під червоним прапором, ніж під парканом!»

Тараса не було чотири роки: навчався режисури на останньому курсі нині покійного А. Ефроса, був актором в Ужгороді, де поставив виставу «Медовий місяць комісара поліції». І ось Тарас — режисер-постановник столичного Молодіжного. Працює над п'єсою болгарського драматурга Н. Йорданова «Вбивство Гонзаго». П'єса якраз про те, що мистецтво швидше вмирає під прапором, ніж під парканом. А сюжет — трагічна історія акторів, запрошених принцем Гамлетом до Ельсинора зіграти знамениту шекспірівську «мишоловку». Справді, кожен з тих бродячих комедіантів, перш ніж вийти на сцену, мав вирішити для себе оте «бути чи не бути?»

А вистава обіцяє бути. Незважаючи на «паркани» і «прапори».

Ганна ШЕРМАН.

На фото: Тарас КРИВОРУЧЕНКО.

Навколомистецькі новини

ХАРКІВ'ЯНИ ЗАСПІВАЛИ

Нарешті відсвяткував своє новосілля Харківський театр опери та балету. Кажуть, що «добро» на його будівництво дав ще незабутній Леонід Ілліч. А відбулась ця подія через... 21 рік після початку будівництва, що обійшлось місту у 33 мільйони карбованців. Загальна площа 600 внутрішніх приміщень — майже 36 квадратних кілометрів.

У день урочистого відкриття головної сцени нового театру, яку освятив митрополит Харківський та Богодухівський Никодим, в гала-концерті виступали кращі артисти театру. А вже наступного дня харків'яни стали глядачами прем'єри «Бориса Годунова» у постановці головного режисера театру Леоніда Куколева.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Кримінальна арифметика

ПОЇЗДКА ВІДМІНЯЄТЬСЯ

Щоб стати мільйонером, один з робітників Житомирського льонокомбінату надумав винести з підприємства 62 погонні метри тканини для виготовлення простирадл, але був затриманий працівниками позавідомчої охорони. Як з'ясувалось, він зібрався відвідати Польщу, уже мав на руках відповідний паспорт. За оцінками спеціалістів, вартість товару, який «погано лежав» на підприємстві, оцінюється в мільйон польських злотих.

Володимир ЛИЗА.

Житомир.

ТЕЛЕБІРЖА ІНФОРМУЄ

Різноманітні товари, послуги, миттєві прямі контакти, оперативна комерційна інформація — все це Ви знайдете на телебіржі. До вашої уваги — частина наших пропозицій.

1. Датчики типа ДУСУ, ДУСМ, ДУСЧ. Цена — 170, 1 руб. шт. — 785,5р. шт.

2. Малогабаритные поворотные установки типа МПУ, АДТ. Цена — 1 218 руб. шт. — 2 908,50 руб. шт.

3. Сельсин по цене от 50,4 руб. шт. до 399 руб. шт.

4. Двигатели типа ДИД, ДГ. Цена — от 30,24 руб. шт. до 155,40 р. шт.

5. Потенциометры типа ПТПІІС. Цена — от 25,2 руб. шт. до 42 р. шт.

6. Умформер УФ 27 с СЧ 22. Цена — 955,5 руб. шт.

7. Гирамотор ГМА 4. Цена — 54,6 руб. шт.

8. Датчики угловых скоростей двух типов. Цена — от 354,9 руб. шт. до 1008 руб. шт.

9. Двигатели Д 82 А. Цена — 136,5 руб. шт.; и АДТ-32 ВМ, цена — 420 руб. шт.

10. Синусно-косинусные трансформаторы. Цена — от 92,4 руб. шт. до 109,2 руб. шт.

11. Фототранзистор ФТ 1к-01. Цена — 10,5 руб. шт.

12. Блок питания. УВИП-1. Цена — 13,65 руб. шт. Мин. партия — 500 шт.

13. Диод Д 213Г. Цена — 2,1 руб. шт.

14. Транзисторы типа КТ. Цена от 0,63 руб. шт. до 0,95 руб. шт.

15. Микросхемы серий 155,1407. Цена — 1.05 руб. шт. — 3,57 р. шт.

16. Датчики типа ДТ. Цена — от 126 руб. шт. до 1155 руб. шт.

17. Вращающий трасформатор ВТ 2,5 — 396 кл. 0,1. Цена — 178,5 руб. шт.

18. Машина для производства бетонных стеновых блоков. Цена — 17 тыс. руб. шт.

19. Автокран на ходу КС2561Л, 1982 г. выпуска. Цена — 75 тыс. руб. (перечисление в Фонд развития).

20 . Масло пихтовое. Цена — 126 руб. л. Мин. партия — 200 л.

21. Автомобиль марки «ХОНДА—АККОРД» 1986 г. выпуска. Цена — 75 тыс. руб. (нал.)

22. Здание в г. Белая Церковь.

23. Каркасы под крытый склад. Цена — 140 тыс. руб. Мин. — 2 шт.

24. Краска масляная. Цена — 5,25 руб. кг. Мин.— 15—20 тн в мес.

25. Термобумага для факсов (США). Цена — 185 руб. рул. Мин. партия — 500 рул.

26. Телефакс CANON — 120. Цена — 29 тыс. руб. шт. Мин. — 5 шт.

27. Телефакс CANON — 222. Цена — 33 тыс. руб. Мин. Партия — 5 шт.

28. Компьютерный факс — модем Send fax 48007 модем 2400 (США). Цена — 9 тыс. руб. шт. Мин. партия — 10 шт.

29. Компьютерный факс — модем Fax Send (receive 9624) модем 2400 (США). Цена — 16 тыс. руб. шт.

30. Дозиметр бытовой «Мастер-1». Цена — 189 руб. шт. Мин. 100 шт.

31. Зажигалки газовые (одноразовые) (Япония). Цена — 16 руб. шт. Мин. партия — 10 тыс. шт.

32. Сигареты «MAGNA (США). Цена — 8,4 руб. пачка. Мин.— 1 тыс. п,

33. Диски колес литые алюминиевые «Снежинка» для моделей ВАЗ. Цена — 441 руб. шт.

34. Диски колес литые магниевые «Снежинка» для моделей ВАЗ. Цена — 525 руб. шт.

35. Автомашина КамАЗ 3511 самосвал, б/у. Цена — 147,5 тыс. руб.

36. Автомашина ГАЗ-53 самосвал, б/у. Цена — 35 тыс. руб.

37. Меняем новый экскаватор ЭО-2621 В-3, Вып. — 09.91 г. на легковой автомобиль «Москвич» — 2141, 2142; ВАЗ-2105, 2107, 2109.

38. Приобретем автомобили КамАЗ (самосвал) — 5511, 55111.

39. Предоставляется кредит юридическим лицам на территории Украины сроком от 1 месяца до 1,5 лет с уплатой 20—26% годовых.

Поспішайте! Замовлення сьогодні — це Ваш успіх завтра. Ми чекаємо на Вас за адресою: 252032, Київ-32, вул. Комінтерна, 5, «Телебіржа — ХІАЛА». Тел. 224-00 45, 224-61-26. Факс (044) 224-00-45.

КРОСВОРД

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 5. Старовинне гребне військове судно. 6. Жерці у стародавніх кельтів. 10. Вірш Святослава Гординського. 11. Опера Петра Чайковського. 12. Напівкоштовний камінь. 13. Етнографічна група українців. 17. Одна з найдавніших держав Месопотамії. 19. Українські різдвяні обрядові пісні. 20. Видатний український диригент, лауреат Шевченківської премії. 21. Третій, найвищий ступінь розвитку у тріаді Гегеля. 25. Поема Тараса Шевченка. 26. Богиня кохання та вроди у скандінавській міфології. 27. Фастівський полковник, сучасник Мазепи. 30. Острів у Егейському морі, один з центрів егейської культури. 32. Військовий бойовий прапор. 33. Чумацький віз. 34. Цегла, яку застосовували в Київській Русі. 35. Стара міра об'єму вина чи горілки.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Половина матчу у футболі. 2. Супутник Сатурна. 3. Український вчений і педагог, один із засновників Кирило-Мефодіївського товариства. 4. Скандінавський епос XIII ст. 7. Скіфський курган в Запорізькій області. 8. Видатний український графік. 9. Італійський архітектор, художник і історик мистецтва XVI ст. 14. Знак недоторканості грецьких та римських гінців. 15. Магнітна ловушка для створення і утримання високотемпературної плазми. 16. Морська тварина класу коралових поліпів. 18. Український драматург, автор комедії «Фея гіркого мигдалю». 22. Українська художниця в Австралії. 23. Титул царів у Стародавньому Єгипті. 24. Рослини та зерно хлібних злаків. 28. Прісноводна хижа риба. 29. Картина Тіціана. 31. Ріка на Полтавщині. 33. Український поп-гурт, учасник фестивалю «Червона рута-89».

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД, ОПУБЛІКОВАНИЙ 19 ЖОВТНЯ

По горизонталі: 1. Голубка. 5. Датоліт. 6. Опахало. 8. Олелько. 9. Беранже. 12. Називне. 13. Зоофаги. 14. Ніагара.

По вертикалі: 1. Гідрокомбінезон. 2. Литва. 3. Балда. 4. Антропогенетика. 7. Халха. 10. Розмова. 11. Невдаха.

Ракурс

ГОЛИЙ — ЗНАЧИТЬ, БАГАТИЙ!

У столичному Будинку вчителя працює виставка «Історія еротичного мистецтва». Серед графічних та скульптурних експонатів — роботи авторитетних майстрів давньої Греції, Риму, Китаю. Квиток — усього три карбованці (для порівняння — еротичний театр «Афродита» бере сьогодні за квиток на свою виставу в Києві вчетверо більше). Щоправда, вхід на виставку заборонено особам до 18-ти років. Але вони, здається, туди й не поспішають — куди цікавіше все це особам «після 18-ти і до...», для кого ця тема у дитинстві та й у юності була на рівні державної таємниці.

Сергій КОВАЛЬЧУК.

НА ФОТО: картинка з виставки.

ПОГОДА

26—27 жовтня на Україні утримається холодна погода з температурою вдень 0—6 градусів, на Закарпатті та півдні республіки 3—8 градусів, в Криму 26 жовтня до 15 градусів. Температура вночі від 4 градусів морозу до 2 градусів тепла, у західних областях 2—7 градусів морозу, по Україні часом випадатимуть невеликі опади переважно у вигляді мокрого снігу. Сьогодні в Донецькій, Запорозькій, Херсонській областях та в Криму, а завтра в східних та північно-східних областях очікуються помірні опади, вітер північно-західний, 7—12 метрів за секунду.

По Києву та області сьогодні вдень місцями невеликі опади переважно у вигляді мокрого снігу, вітер північно-західний, 7—12 метрів за секунду. Температура від 1 до 6 градусів тепла.

Черговий по випуску новин Віталій ЖЕЖЕРА. Тел. 441-86-2…

«Закон передчасний...»—а приймати ж треба

(Закінчення. Початок на 2-й стор.).

після чого фінансування її органів припиняється. Аби застосувати власні джерела фінансування, Верховній Раді необхідно якнайшвидше надати цим органам відповідного статусу. Тобто прийняти закон. До цього змушує й те, що без незалежної від центру організації нагляду за додержанням законів можемо незабаром опинитися перед розбитим коритом: скажімо, нещодавно було припинено вивезення до Росії 490 паротягів з резервного фонду, продаж кількох суден Чорноморського пароплавства. Прокуратура, наголосив Віктор Іванович, зробила все, що від неї залежало, аби прискорити розробку законопроекту...

Щоправда, й це справило добре враження, Генеральний прокурор розповів і про вади прийняття закону нашвидкуруч, і про те, у чому ще сам не певен й хоче порадитися з депутатами. А саме: Україна ще не має ані Конституції, ані чіткої концепції структури правоохоронних органів. До того ж немає ще єдиної думки, чи засновувати якийсь окремий слідчий комітет, чи залишити ці функції прокуратурі?

Більшість депутатів, що виступали, схилялися до першого. Що й відбилося у рішенні: питання про структуру на зразок американського ФБР вивчатиметься детально й буде подано на розгляд парламенту. Щоправда, не схоже, щоб не тільки пересічний виборець, а й більшість депутатів знали, що ж воно насправді таке і як діє.

А щодо майбутнього саме Прокуратури республіки, то визначиться, на думку депутата Ю. Гайсинського, слід передусім у питанні розміру фінансування, а вже з цього виводити ті функції, які їй мають бути надані. Бо сьогодні можна прийняти будь-який закон, проте завдання ж у тому, щоб цей закон виконувався. Ще Наполеон Бонапарт казав колись: «Мені дорого обійдеться дешева юстиція...». А з цього випливають і проблеми прокурорської незалежності, які у нашому суспільстві набувають своєрідного змісту: скажімо, чи повинен місцевий виконавчий комітет надавати прокуророві житло, адже це — можливості для тиску. Висловлювалася й інша думка: квартири мають надаватися зі спеціального фонду, проте не це було найістотнішим в обговоренні.

Отже, після виступів, що в цілому були схвальними (звичайно, висувалися деякі вади, але такі, що можна подолати «у робочому порядку»), дисонансом прозвучали слова голови Комісії з питань правопорядку і боротьби із злочинністю Я. Кондратьєва. Він наголосив, зокрема, на тому, що проект є за своєю суттю відомчим, що згідно з цим проектом Генеральний прокурор стає над законом, бо звільнити його можна лише внаслідок злочину, що ним скоєний, або за власним бажанням чи за станом здоров'я. Але ж мають ураховуватися ще й моральні аспекти... Тож депутат Кондратьєв запропонував таку редакцію цієї статті закону, відповідно до якої Верховна Рада має повноваження зняти Генерального прокурора будь-коли і за будь-що. В цілому ж, на його думку, закон може бути прийнятий у першому читанні.

А депутат І. Макар (Львівська область) пішов далі і сказав, що, у разі прийняття цього закону, прокуратура буде неконтрольованою. Отже, винесено його на розгляд сесії передчасно. Це питання слід відкласти і потім вирішити у одному пакеті з тими, що неодмінно будуть розглядатися пізніше: про суд присяжних, про Конституцію України тощо.

Але перемогла та думка, що необхідно поспішати (зважаючи на рішення союзного Мінфіну), й Закон про Прокуратуру було прийнято у першому читанні більшістю у 286 голосів. И на закінчення ранкового засідання депутати привітали з днем народження В. Хижняка.

Дмитро ДЕСЯТНИКОВ, спеціальний кореспондент «Голосу України».

Самовизначилися— й до Москви

Денне засідання 25 жовтня

Депутати прийняли в першому читанні Закон «Про статус народного депутата України» і постанову Верховної Ради республіки «Про участь у представницьких органах Союзу РСР перехідного періоду». З доповідями-мотиваціями виступили депутат А. Ткачук (Хмельниччина) і заступник Голови парламенту В. Гриньов.

Отже, нарешті привід для взаємного задоволення мають і народні депутати України, які одержать свій статус та законні чітко визначені норми для діяльності, і народ, виборці, які матимуть право і конкретні механізми для висловлення свого незадоволення роботою обранця не тільки вигуками «Ганьба!» чи безплідними збираннями підписів. Зокрема, Закон містить у собі статтю 25, яка зобов'язує депутата звітувати перед виборцям хоча б не рідше одного разу на рік, і є можливість усі свої претензії висловити особисто. Всі інші статті різнобічно регламентують усі сторони життя і діяльності парламентарія.

Повернулися депутати й до такого делікатного питання, як стосунки із законодавчими органами СРСР, з його Верховною Радою. В. Гриньов виступив за участь в ранзі спостерігачів у Раді Республік і мотивував це двома причинами: економічною (єдиний економічний простір, конче потрібний Україні, поки що єдина валюта тощо) і політичною (необхідність керувати спільними військами, питання озброєння армії, створення системи колективної оборони). Депутати більшістю голосів проголосували: вважати за недоцільне участь України у створенні та діяльності будь-яких міжреспубліканських структур, які втягнули б республіку в політичний союз чи іншу державу, але Президії парламенту доручити створити депутатську групу і як спостерігачів послати до Ради Республік парламенту СРСР. Щоб не обідрали Україну, як липку. І це, як на мене, розумно.

Володимир СКАЧКО, парламентський кореспондент «Голосу України».

Олександр МОРОЗ: «ЕКОНОМІКА — ДЛЯ ЛЮДЕЙ»

Йому 47 років, народився у високосний рік і високосний день. З селянської сім'ї на Київщині. Інженер, закінчив сільськогосподарську академію. Служив солдатом. Після 12-річної праці за спеціальністю — на партійній, радянській роботі. Народний депутат України, секретар Комісії з питань агропромислового комплексу. Очолював депутатську більшість Верховної Ради. Співавтор кількох законів, Декларації, Акта про незалежність, проекту Конституції України. Виступав у пресі з проблем економіки, політики, державного устрою. Розробив власну концепцію виведення України з кризи. Прихильник реформаторського шляху до державності України. Дружина — робітниця. Має дві дочки, двоє внуків. Захоплюється поезією, шахами.

Слово має претендент

— Чому ви, Олександре Олександровичу, так пізно включились у президентську кампанію?

— Відверто кажучи, представники трудових колективів виборчого округу запропонували ще 2 вересня висунути мою кандидатуру. Я попросив цього не робити. З повагою ставлюся до тих, хто сам себе висуває. Однак розумію, що це трохи нескромно. Я сказав так: якщо висунуть в інших округах, тоді не буду відмовлятися від можливості вести політичну боротьбу і відстоювати свою позицію і тих людей, що поділяють мої думки. А тому висунення моєї кандидатури відбулося пізнувато, згаймовано багато часу, однак можливості для набрання 100 тисяч голосів підтримки ще не втрачено.

— Які маєте шанси чи на що сподіваєтесь у політичній боротьбі? Чи це, можливо, нагода здобути більшу популярність для майбутніх виборів до Верховної Ради?

— Мене менше цікавить питання популярності і шансів. Сьогодні потрібно чесно сказати людям про розвиток подій в Україні, можливі їх наслідки. Адже найбільшим політиком нині стає саме народ. Хоч, треба зауважити, значна частина його займає поки що вичікувальну позицію, ніби перебуває у сплячці, хоч це не так. Ця кількість людей і визначить, хто переможе на виборах.

— Що вас не задовольняє в програмі одного з кандидатів, наприклад, Голови Верховної Ради Л. Кравчука?

— Про програму Кравчука не буду судити в цілому, я б тільки хотів звернути його увагу на деякі моменти в економіці. Зокрема, в питанні суцільної приватизації засобів виробництва. Це велика небезпека. Вживатиму все від мене залежне, щоб ми не вдалися до такого заходу. Виправити цю помилку буде практично неможливо. Суцільна приватизація лише призведе до різкого майнового розмежування і соціальної несправедливості, вона не зробить усіх багатими, як дехто думає, пропонуючи цей варіант. Цінні папери, пройшовши один-два рази через фондову біржу, зосередяться в руках і так багатих людей. Окремі з них, як відомо, мають незаконно надбаний капітал, а через суцільну приватизацію це буде узаконено.

Це одне застереження. Інше стосується приватизації землі. Це дуже важливе питання. Це питання розглядати з тими, хто на землі працює або хто хоче на ній працювати... Не більшовики зробили революцію, а лозунг — «Земля — селянам». Якщо десь уже виникла потреба приватизації землі, наприклад, у Львівській області, Карпатах, Закарпатті, то там можна було б наважитися на надання такого права. Але при цьому, не дай Бог, вдатися до примусової деколективізації. Вирішуючи для України найважливіше завдання — продовольче, ми повинні усім формам господарювання на селі надати однакові права, особливо в розпорядженні результатами своєї праці.

— На що розраховуєте у боротьбі — на власні сили, на підтримку колишньої КПУ чи новостворюваної партії?

— На підтримку колишньої КПУ не сподіваюсь, бо час тепер не той. Новостворювана партія лівоцентристського напряму мені теж мало чим допоможе. Успіх забезпечить чорнова послідовна робота.

— Яким би був ваш перший указ у разі обрання президентом?

— Їх кілька. Один був би пов'язаний із забезпеченням прав людини. Ми йдемо до правової держави, тож усе треба підпорядкувати його величності Закону. Одне слово, порядок — заради справедливості. Це конче потрібно.

Наступний указ стосувався б збереження зв'язків між підприємствами, щоб забезпечити зайнятість виробників. Люди мають бути впевнені у завтрашньому дні. А побоювання щодо втрати такої віри є.

— Отже, ви за економічний договір між державами колишнього Союзу?

— Так, «до оснований» — уже було.

— Чи вірите ви в незалежність України і що вкладаєте в це поняття?

— Вірю, Україна буде незалежною, її визнає світ. Основа незалежності України — економічна незалежність кожної людини.

— Ваше ставлення до подій у Криму і до позиції Багрова?

— Подіям у Криму парламент приділив свого часу мало уваги. Щодо позиції Багрова, то він діє, відтворюючи прагнення суспільних сил, які там існують. А ситуація там непроста. Розціннюючи виступ Багрова на сесії Верховної Ради України щодо представництва Криму в Союзі, то, гадаю, інакше він і не міг сказати. Хоч йому годилося б виходити із загальнодержавних інтересів України. Проблеми Криму гостріші, ніж здається збоку. Є два рівні проблем: зовнішні (міждержавні) і внутрішні. Внутрішні незабаром стануть визначальними. Тому треба все зробити, щоб під них підвести правову і матеріальну основу, а це вже не лише клопіт Багрова, а й Верховної Ради та Кабінету міністрів України.

— Чия, на вашу думку, заслуга — парламенту, окремих народних депутатів в тому, що в Україні попри всілякі бурхливі події і процеси, слава Богу, не пролилася кров? І що треба зробити, щоб цього не сталося ніколи?

— Заслуга в тому, насамперед, нашого мудрого народу, а вже потім — парламенту і окремих народних депутатів. Президент має бути консолідуючим осередком усіх націй в Україні, і мир та злагода завжди будуть з нами. Об'єднує нас усіх спільна мета — створення держави, що забезпечить нормальне, за мірками цивілізованого світу, життя.

— На чому базується ваша передвиборна, я б додав — економічна, програма?

— Виключно на реалізмі. У нас є і кадри, і база. Економіку треба переорієнтувати на мирні цілі, на задоволення потреб людей. Опісля, десь років через чотири — п'ять, можна приступати до ринку.

Розмову вів Володимир РУБЧАК.

ПОСТАНОВА
Верховної Ради України

Про участь України в представницьких органах Союзу РСР перехідного періоду

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Вважати за недоцільне участь України в створенні та діяльності будь-яких міжреспубліканських структур, які призводять або можуть призвести до включення України як частини в іншу державу.

2. Доручити Президії Верховної Ради України сформувати з народних депутатів України групу і направити її до Ради Республік Верховної Ради СРСР як спостерігачів.

Голова Верховної Ради України Л. КРАВЧУК

м. Київ
25 жовтня 1991 року

ЯКОЮ БУТИ ЕКОНОМІЦІ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ

**(Закінчення.
Початок на 3-й стор.).**

рами широкого вжитку, продовольством та медикаментами за світовими цінами, які будуть реалізовані на Україні за договірними цінами з переданням одержаних сум до статутного фонду в карбованцях.

Ми маємо розпочати використання і такої форми зовнішньоекономічної діяльності, як **спеціальні економічні зони**, утворенню яких на Україні до недавнього часу всіляко перешкоджав центр. Такі вільні економічні зони будуть мати певну торговельно-виробничу спеціалізацію, яку ми намагатимемося тісно поєднувати з подальшим розвитком іноземного туризму, рекреаційно-туристичної діяльності, особливо в районах Азовського і Чорного морів та Закарпаття.

Надзвичайно важливою проблемою залишається створення на Україні **власного валютного фонду.** Як ви пам'ятаєте, з метою його формування програмою надзвичайних заходів передбачалося утворити Республіканський резервний ресурсний фонд. Нині Кабінет міністрів уже запровадив видачу спеціального держзамовлення в обсязі 10 відсотків від загального обсягу держзамовлення на виробництво найважливіших видів товарів і ресурсів, що можуть бути реалізовані на зовнішньому ринку. На 1992 рік для державних підприємств, їх об'єднань передбачається запровадити **обов'язкове держзамовлення на експорт продукції та послуг.** Суб'єкти господарської діяльності, які не перебувають у державній власності, мають право приймати держзамовлення на експорт на добровільних конкурсних засадах. Цей захід не можна оцінювати як чергове використання «адміністративного батога», бо він підкріплюється солідним економічним «пряником». Маю на увазі, що всі виконавці держзамовлення на експорт одержать право здійснювати бартерні операції на продукцію, вироблену понад держзамовлення, до 25 відсотків від обсягу держзамовлення на експорт з максимально спрощеним порядком надання ліцензій для проведення цих операцій.

Для вирішення проблеми утворення власного валютного фонду великого значення набуває переведення всіх валютних рахунків українських підприємств і організацій із-за меж республіки до уповноважених Національним банком банків України. Іноземні банки та банки інших республік, їх філіали і представництва, як це передбачено Законом Української РСР «Про банки і банківську діяльність», зможуть здійснювати банківські операції тільки після їх реєстрації Національним банком України.

Треба визнати невчасною прийняту 2 вересня ц. р. Президією Верховної Ради України постанову про передачу функцій Укрбанку Зовнішекономбанку СРСР Національному банку України. Позавчора ця постанова Президією Верховної Ради України відмінена. Прийнято рішення про створення власного комерційного експортно-імпортного банку на акціонерній основі. У відведені для цього два місяці треба створити такий банк, який зміг би залучати кредити за кордоном, здійснював кредитування і розрахунки по централізованих експортно-імпортних поставках та інші операції у відповідності зі своїм статутом. Що стосується установ Зовнішекономбанку СРСР на Україні, на які сьогодні припадає близько 80 відсотків валютного обслуговування підприємств, установ, організацій та громадян України, то вони, як це існує в міжнародній практиці, повинні керуватися у своїй діяльності Законами України, зареєструвавшись у Національному банку.

Не вирішеним до цього часу залишається питання про **сплату та обслуговування зовнішнього боргу СРСР.** Як ви пам'ятаєте, згідно з постановою Верховної Ради України від 16 квітня ц. р. «Про порядок введення в дію Закону «Про зовнішньоекономічну діяльність» ми запропонували порядок, за яким зовнішній борг СРСР має бути розподілений за узгодженим з іншими республіками агрегатним показником, а надання нових кредитів Союзу РСР повинне схвалюватися республіками-членами союзно-республіканського валютного комітету. Однак створений замість Кабінету міністрів СРСР Міжреспубліканський економічний комітет продовжує політику свого попередника. Особливо дискримінаційним є віднесення не узгоджених з республіками кредитів на зовнішній борг СРСР, за який Україна, як цього хочуть у Москві, повинна платити за інтегральним показником, не споживаючи при цьому своєї частини кредиту. Ми ніколи з цим не погодимося. І якщо не буде прийнята нова процедура, яка дозволяла б нам та іншим республікам самостійно приймати взаємоузгоджені рішення, Кабінет міністрів припинить членство України в союзно-республіканському валютному комітеті.

Щоправда, нас залякували, та й продовжують залякувати, що буцімто провідні країни світу не підуть на встановлення відносин з кільканадцятьма республіками, бо їм, мовляв, вигідніше вести розрахунки з одним партнером — Союзом. Воно то може й так, але творці світової політики це, перш за все, реалісти. Вони розуміють, що центробіжні процеси вже продиктували нову тактику. Думаю, що вони до неї пристосуються. І вже є певні позитивні зрушення цієї проблеми. Тому ми виступаємо ініціаторами проведення **міжреспубліканської наради**, на якій можна було б остаточно затвердити механізм розподілу і обслуговування боргів і активів СРСР, і після цього перейдемо **на самостійні кредитні угоди із закордонними партнерами.** Робити це треба негайно, бо без такого кроку ми не зможемо сформувати платіжний і розрахунковий баланси на 1992 рік і визначити річний ліміт зовнішньої заборгованості України.

Крім того, робота, що проводиться по запровадженню власної грошової одиниці, змушує уряд поставити перед Верховною Радою питання про необхідність звернутися до парламентів республік з закликом розпочати прямі багатосторонні переговори про розподіл золотого запасу, Алмазного та Валютного фондів СРСР.

Коротко про **бюджетну та грошово-фінансову політику.** До неї вносяться істотні корективи.

По-перше, найближчим часом ми введемо новий порядок обчислювання і сплати до бюджету України податку на експорт та імпорт, митних та інших платежів, які раніше зараховувалися до союзного бюджету. При цьому уряд вважає за доцільне збільшити розмір зарахування валюти до фондів підприємств і організацій, яка надходить від експортних операцій. Цей захід, на наш погляд, з одного боку, стимулюватиме наші підприємства розширювати експортні операції, а з іншого — дозволить їм формувати валютні ресурси, які вкрай необхідні для реконструкції і технічного переозброєння. Підкреслюю, саме для цієї мети, а не для закупівлі старих «Тойот», відеотехніки та іншого ширпотребу. Тому ми маємо намір, звичайно, за узгодженням з парламентом, встановити норматив, який регламентуватиме ту частину валютних надходжень, яку підприємства матимуть право витрачати на невиробничі потреби. До порушників встановленого порядку застосовуватимуться економічні санкції.

Тепер про питання, яке останніми днями набуло широкого громадського резонансу. Мова йде про **грошово-фінансову політику**, а точніше про **доцільність і перспективи введення власної національної грошової одиниці.**

Уряд вже тривалий час вишукує найефективніші шляхи вирішення цієї проблеми. Але деякі наші найбільш активні опоненти пропонують надрукувати банкноти за кордоном, причому обіцяючи це зробити протягом кількох місяців, і відразу ж ввести українські гроші. Я вже говорив і ще раз повторюю, що це абсолютно нереальні строки. Для друкування всієї, підкреслюю, всієї необхідної нам грошової маси, а не її частки, потрібно мінімум рік.

По-друге, якщо навіть ми й підемо таким шляхом, тобто друкуватимемо гроші за кордоном, ми знову опинимося у нинішній ситуації. Сьогодні центр скоротив виділення Україні готівки до 15 відсотків від потреби і нам скоро нічим буде виплачувати зарплату.

Завтра, якщо реалізувати пропозицію моїх опонентів, історія може повторитися, оскільки немає ніякої гарантії, що у нас вистачатиме валюти для постійного додруковування банкнот. А без цього нормальний грошовий обіг просто неможливий.

Я переконаний, що така держава, як Україна, з більш ніж 50-мільйонним населенням, повинна сама виготовляти свої гроші. З цього приводу уряд вже провів ряд переговорів з представниками деяких зарубіжних фірм. А через тиждень, якщо успішно завершаться переговори в Італії нашої делегації, очолюваної Борисовським В. З., сподіваюсь, у нас з'явиться можливість одержати обладнання для фабрики цінних паперів, причому безкоштовно. Його ми розмістимо на вже готових виробничих площах. І цілком реально, що через 6—7 місяців Україна надрукує свої перші, дійсно власні гроші.

Шановні колеги! Вважаю, що ми сьогодні маємо можливість прискорити наші темпи у просуванні до ринкової економіки. Для надання певного поштовху розвитку підприємництва, створення ринкової інфраструктури і поширення процесів роздержавлення уряд пропонує відмінити запроваджений в листопаді 1990 року Верховною Радою України **мораторій на зміну форм власності і власника державного майна.** В умовах незалежності він втратив своє значення. І це треба зробити негайно, бо мораторій стає гальмом на шляху приватизації і роздержавлення власності, які, без перебільшення, стануть основними підйомними силами подолання економічної кризи.

Я дозволю собі не зупинятися на цій важливій проблемі лише з однієї причини. Зараз у Кабінеті міністрів працює кілька груп над розробкою спеціальних програм роздержавлення і приватизації власності. Про це сьогодні детальніше доповість державний міністр Лановий В. Т.

Ще одна важлива проблема. До кінця року буде сформовано **комплексну програму конверсії оборонної промисловості України.** Їй належатиме велика роль в реалізації структурної перебудови народного господарства, яка нам життєво необхідна. Ця програма також буде представлена на ваш розгляд. Хотів би підкреслити її одну характерну рису. Головною метою програми буде забезпечення випуску різноманітних машин і механізмів для потреб села, перш за все для організації фермерського господарства.

Шановні народні депутати! Економічна криза, що поглиблюється, змушує уряд, незважаючи ні на що, вишукувати додаткові можливості щодо **соціального захисту найменш забезпечених верств населення.** Ідеться, насамперед, про встановлення з 1 жовтня ц. р. мінімального розміру заробітної плати і пенсії по старості на рівні 185 карбованців на місяць. Далі, це значне збільшення компенсації сім'ям з дітьми до 14 років, які хворі на цукровий діабет, і безкоштовні обіди учням 1—4 класів загальноосвітніх шкіл. Це й зменшення в два рази вартості проїзду у приміському залізничному транспорті, і безплатний проїзд для пенсіонерів у міському транспорті та приміських маршрутах (крім метрополітену і таксі), і збільшення асигнувань на придбання путівок для дітей-сиріт і дітей, які лишилися батьківської опіки.

Зараз вивчається питання про можливість поширення з 1 січня наступного року безплатних обідів також і на школярів V—XI класів та учнів професійно-технічних училищ. Суттєво позначиться на бюджетах наших студентів і збереження фіксованих цін у студентських їдальнях. Сьогодні вже очевидно, що проведене в цьому році в межах наявних коштів підвищення заробітної плати вчителям, лікарям, працівникам сфери культури є недостатнім. Тому зараз вишукуються можливості для її додаткового збільшення. Найближчим часом буде розроблено конкретні заходи щодо допомоги малозабезпеченим та багатодітним сім'ям.

У наступному місяці уряд представить парламенту конкретні заходи щодо забезпечення житлом усіх категорій військовослужбовців.

І нарешті головне. Кабінет міністрів України підрахував і вважає, що виконання антикризової програми, реалізація внесених на ваш розгляд «Основних напрямів» створять умови вже в другому півріччі наступного року для різкого підвищення заробітної плати робітникам та службовцям (не менше ніж у 2 рази), для відповідного збільшення грошових доходів колгоспників, а також розміру пенсій, стипендій і інших соціальних виплат. До проведення цих заходів лібералізація цін мала б надзвичайно небажані наслідки.

Зрозуміло, що все, про що я говорив, стосується **лише основних змін в соціальній і економічній політиці України в умовах незалежності.** Детальніша їх характеристика, яка включатиме і конкретні механізми її реалізації, буде викладена в наступних співдоповідях моїх колег по Кабінету міністрів.

На закінчення, шановні народні депутати, мені хотілося б торкнутися однієї досить делікатної теми. Погодьтеся, суверенна держава розвиватиметься успішно **лише за умови реального, а не декларованого розмежування влади** і, насамперед, законодавчої і виконавчої. Це аксіома для будь-якої цивілізованої країни. **Кожен повинен займатися своєю справою.** Поміркуйте над такою статистикою. Протягом травня — грудня минулого року наш парламент прийняв **8 законів, 25 постанов** та інших законодавчих актів, **проекти яких, я це підкреслюю, були розроблені урядом.** Скажу самокритично — розроблені погано. І не тому, що не вистачило сумлінності, а через відсутність кваліфікованих фахівців, юристів та й досвіду. У нинішньому році ці показники стрімко зросли: законів прийнято 28, а постанов — 43. Крім того, у Верховній Раді знаходяться проекти ще 25-ти законів, знову ж таки підготовлених урядом, і знову-таки, за невеликим винятком, розроблених не на високому рівні. До цього треба додати, що Кабінет міністрів зараз працює над проектами, зверніть увагу на цифру, 74-х законів та інших законодавчих актів. А спеціалістів з права у нас майже не добавилося, бо хто собі ворог: люди йдуть туди, де умови роботи кращі, а роботи менше.

То що ж це виходить? Якщо раніше уряд республіки був у ролі козачка чи джури у союзного уряду, то зараз левова частка його діяльності — це обслуговування рідного парламенту, який найбільш трудомістку частину своєї законотворчої роботи переклав на плечі державної виконавчої влади. До того ж окремі постійні комісії Верховної Ради останнім часом дозволяють собі поводитися з урядом так, начебто вже відмінена стаття 117 Конституції і Кабінет міністрів став їх підвідомчою структурою. Судіть самі: тільки за тиждень на ім'я Прем'єр-міністра надійшло лише від однієї з комісій близько 10, м'яко кажучи, нетактовних письмових вказівок про те, що саме і як урядові треба зробити і в який термін, і в якій формі доповісти про виконання. Навряд чи це можна кваліфікувати як узвичаєну парламентську практику.

Шановні колеги! Не треба бути провидцем, щоб передбачити, що зміни в економічному становищі України і далі відбуватимуться з калейдоскопічною швидкістю. Це неминучий результат дії центробіжних сил в економіці, які супроводжують агонію колишнього єдиного народногосподарського комплексу Союзу. Але за будь-яких умов наш сьогоднішній документ, який, по суті, є першою корекцією затвердженої вами програми надзвичайних заходів, повинен бути виконаний у повному обсязі. Інакше про створення сильної економіки незалежної України не може бути й мови.

І останнє. Як я й казав на початку доповіді, поданий на ваш розгляд документ «Основні напрями економічної політики України в умовах незалежності» не претендує на завершеність. Він, безумовно, має бути доповнений, посилений, доопрацьований в процесі обговорення. Тому хотів би нагадати вам існуюче правило: критикуючи — пропоную. Всі ваші поради, рекомендації і зауваження будуть ретельно розглянуті і враховані при підготовці остаточного варіанту.

В. П. Фокін відповів на численні запитання народних депутатів України.

* * *

Із співдоповідями на сесії виступили: державний міністр — міністр у справах економіки України А. К. Мінченко і державний міністр з питань аграрної політики і продовольства — міністр сільського господарства України О. М. Ткаченко.

НА ЗЕМЛІ ПАРАНИ

Закінчився офіційний візит делегації українського уряду на чолі з Прем'єр-міністром В. Фокіним до Бразилії. Наприкінці поїздки делегація відвідала Парану — штат, де живе переважна більшість з 300 тисяч українців. В аеропорту Курітіби — столиці штату гостей зустрічали губернатор Р. Рикіон, представники місцевого уряду, бізнесмени, а також члени української громади з синьо-жовтими національними прапорами та привітаннями українською мовою.

Відбулися офіційні переговори української делегації в резиденції губернатора і зустріч з міністрами й діловими людьми штату. Вони наголошували, що дуже зацікавлені у прямих економічних контактах з Україною. Зокрема, Парана в обмін на українські вироби могла б постачати дерево, каву, сою, сільськогосподарську техніку, комп'ютери та електропобутові прилади. Згодом на прес-конференції для місцевих журналістів Прем'єр-міністр В. Фокін, міністри В. Кравченко та Ю. Щербак відповіли на численні запитання щодо політичного й економічного становища на Україні.

Під час вечері, влаштованої на честь високих гостей, губернатор Р. Рикіон підкреслив, що Парана дуже вдячна Україні, українським поселенцям за великий внесок, який вони зробили у промисловість і сільське господарство штату.

Отже, перші контакти на землі Парани були дуже позитивними й плідними. Свідченням цього є конкретні розмови та пропозиції про кооперацію й торгівлю. На мою думку, розмови Прем'єра Фокіна з президентом Бразилії, губернаторами штатів, політиками та підприємцями сприятимуть визнанню незалежності України на Латиноамериканському континенті.

І ще одне. Такі візити насамперед треба робити до тих країн, де є українські громади. Адже вони можуть дуже допомогти у встановленні міждержавних відносин. Наприклад, Українсько-Бразильська Центральна Репрезентація залучила до підготовки візиту всіх українців, що працюють в уряді. Забезпечила грунтовну інформацію про Україну, щоб візит урядової делегації з батьківщини наших предків був плідним.

Нестор КУТИНСЬКИЙ,
власний кореспондент «Голосу України».
Курітіба, Бразилія.

СУБОТНІЙ ВИПУСК

Наш прес-клуб

АВТОБІОГРАФІЯ «ЗЕЛЕНОГО»

Для багатьох поколінь я був чесним, здоровим, надійним. Дехто називає мене всесильним. Дозвольте представитись — я долар. Грошова одиниця — віддрукований у друкарні папірець розміром 2,61 на 6,14 дюйма. Якийсь час вважалося, що із введенням кредитних карток мені треба співати заупокій, але нині мене використовують більше, ніж колись. Я — найважливіша валюта в світі, і без мене зупинилася б міжнародна торгівля. Усі ціни — від нафти до кави — виражені в доларах. На мені зображено портрет Джорджа Вашингтона, створений Гілбертом Стюартом. Банківські касири кладуть мене «лицем догори», щоб добре розгледіти очі Вашингтона. Це запобіжні заходи. Підроблені портрети не мають об'ємності. На грошових знаках іншої вартості зображено ще сім президентів, але вам, напевне, не доведеться побачити портрети Мак-Кінлі, Клівленда чи Медісона. З 1969 року більше не випускають банкнотів вартістю 500, 1000, 5000 доларів — на них дуже малий попит. Портрет Чейза, міністра фінансів при Лінкольні, прикрашає банкноту вартістю 10000 доларів. Нині тільки 345 таких грошових знаків знаходиться в обігу, інші почали вилучати у 1969 році. Багато було написано про нібито таємні символи, зображені на другому боці банкноти

Reader's Digest 50¢

вартістю один долар. Насправді все дуже просто. Цей орел і ця піраміда взяті з герба США. Зображення піраміди з оком на вершині дає деяким любителям привід звинувачувати міністерство фінансів в окультизмі. Дехто вважає, що це знаки таємного товариства (Франклін і Вашингтон, як відомо, були масонами). Офіційне пояснення таке: незавершена піраміда символізує матеріальну силу, підгрунтя для зростання. Око — це Боже око, яке підкреслює підлеглість матеріального початку духовному. Над пірамідою латиною написано: «Він благословив наші дії». На основі піраміди римськими цифрами виведено дату — 1776 і нижче: «Початок нового часу». Мене друкують у Дальтоні, штат Массачусетс, на спеціальному папері, який на три чверті складається з бавовни і на одну чверть — із льону. Через лупу на мені добре видно тонкі, як волос, червоні і голубі лінії. Федеральний закон забороняє приватним особам випускати папір з такими ниточками. Щоденно друкується 22500 банкнот. Випуск однодоларового папірця обходиться в таку ж суму, як випуск стодоларової банкноти — приблизно 2,5 цента. Преси наносять фарбу на папір під тиском. Завдяки цьому мене можна розпізнати на дотик, що ускладнює роботу фальшивомонетників. Як свідчить статистика, кожний п'ятий американець, який має доступ до ксерокса, пробує робити мої копії. Тому якщо ви подивитеся на нову банкноту, то побачите слово «США» і написану маленькими буквами її вартість — це ускладнює технологію, але знову ж таки заважає мене підробити. Кілька років тому були випущені банкноти, на яких номери серії були надруковані догори і не на тій стороні. Винні заплатили по двісті доларів за кожну купюру. Тепер в обігу перебуває 4358753511 однодоларових банкнот і 21394592174О купюр більшої вартості. Середній термін мого життя — 18 місяців. За цей час я перетворююся з чарівної банкноти в старий папірець з розірваними краями. Щоденний обіг кожного з 12 федеральних банків становить 100 мільйонів доларів. Коли банкнота вже більше не підходить для сортувальної машини у федеральному банку, її відправляють у відділ, де вона знищується. Щоденно тільки Нью-Йоркський банк позбувається банкнот на суму більше 35 мільйонів доларів, а також знаходить у середньому 30 фальшивих купюр.

«Рідерс дайджест» (США).

Експрес-новини

Президент США Буш прийняв у Білому домі президента Киргизстану Акаєва. Як повідомив співробітник апарату президента США, Буш змінив свій робочий графік, щоб виділити час для зустрічі з Акаєвим. За попередньою домовленістю у Вашингтоні планувалася зустріч президента Киргизстану тільки з радником Буша з питань національної безпеки Скоукрофтом.

* * *

Угорський уряд заявив, що 20 військових баз і аеродромів, які колись використовувалися радянськими збройними силами, загрожують екологічному стану країни. Представник уряду Угорщини назвав деякі з цих об'єктів, зокрема, колишній радянський військовий аеродром неподалік Будапешта. Однією з форм забруднення навколишнього середовища було просочення авіаційного пального у грунтові води. Угорський уряд прийняв рішення негайно розпочати очищення забрудненої території.

* * *

Європейське співтовариство представило югославським лідерам в Гаазі варіант свого плану мирного врегулювання кризи в СФРЮ. Він передбачає формування децентралізованої югославської держави як асоціації республік. Сербія заявила, що «це загибель для Югославії». Члени федеральної Президії, які представляють «сербський блок» (Сербію, Косово, Воєводину і Чорногорію), повідомили, що вони не хочуть говорювати такий план і тому не приїхали до Гааги.

* * *

Президент ЧСФР Гавел завершив зустрічі з американськими керівниками у Вашингтоні і відбув до Лос-Анджелеса. Там він зустрівся з колишнім президентом США Рейганом, відвідав кіностудію. Вчора в Нью-Йорку лідер однієї з американських правозахисних організацій Лейдер виступила з критикою прийнятого недавно в ЧСФР закону, що забороняє особам, які займали деякі пости в партії і держбезпеці, працювати на відповідальних посадах.

Погляд

НУ Й ТОВАРИСТВО!

Події в Східній Європі «поставили в незручне становище» відомих класиків. Посеред Берліна розташувалися засмучений Карл та розгублений Фрідріх. Отож, щоб якось розрадити їх, а разом з ними й прихильників великого вчення, німецькі фотографи вирішили скрасити цю самотність. Після опитування виявилося: 62 відсотки берлінців сказали, що фотоколаж, на якому зображені Фрідріх та Карл разом з Гельмутом і його песиком, викликає у них симпатію.

Фотоколаж з журналу «Шпігель».

Інформ-шоу

ХОЧЕШ МІСТ — КОПАЙ КАНАВУ

Що може стати приводом для суперечок між двома державами? Та що завгодно! Приміром, звичайні мости. Так, Данія розпочала будівництво двох таких споруд через протоку Великий Бельт — єдиний вихід з Балтійського моря до Північного для багатотонних кораблів. А сусідка Фінляндія виробляє для багатьох країн бурові судна та платформи, висота яких не дозволить їм пройти під мостами й покинути Балтику. От і звернулися фінни до міжнародного суду в Гаазі. А датчани, щоб зберегти вже вкладені в будівництво кошти й залишити відносини з сусідами й надалі дружніми, запропонували значно заглибити для проходу плавучих бурових одну з невеличких проток, прилеглих до Данії. Роботи можна було б закінчити ще в цьому десятирічці. Можливо, протилежна сторона й погодиться з таким рішенням. І виникне своєрідний «Північний Суецький канал»?

БЛАГОРОДНА МЕТА ВИПРАВДОВУЄ!

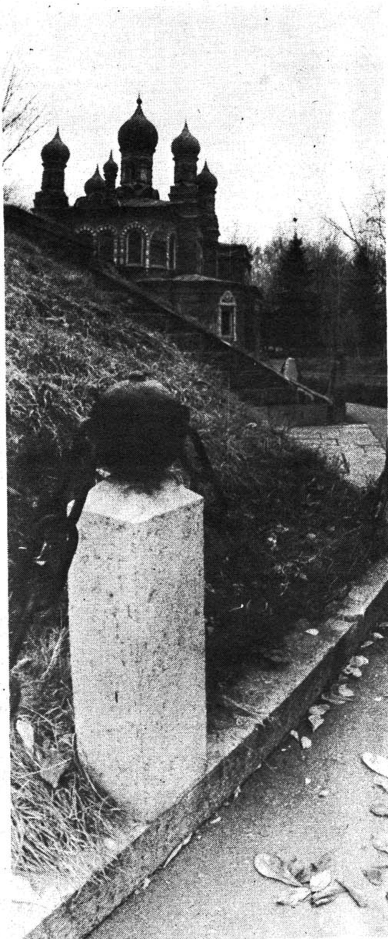
Коли в африканській республіці Бенін змінилося керівництво, новий президент Согло наказав піддати суду всіх соратників колишньої першої державної особи. «Вони присвоїли багато народних грошей,— сказав Н. Согло,— і ми хочемо, щоб ці кошти вони повернули». Проте самого колишнього президента за економічні зловживання під суд не віддали. Як було сказано, «в ім'я національного миру». Напевне, найбільш високопоставлена особа на роль стрілочника не підходить.

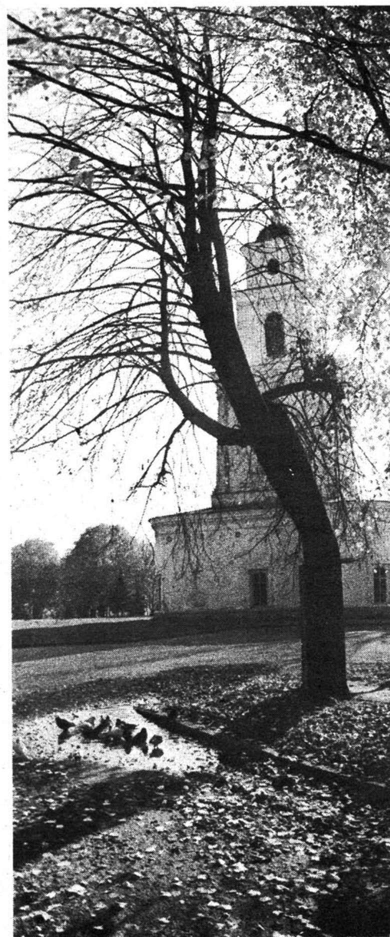
ЕКЗОТИКА ЗА ТОВСТИЙ ГАМАНЕЦЬ

Хто б міг подумати! Виявляється, що в Латинській Америці після наркобізнесу на другому місці за масштабами стоїть торгівля... екзотичними тваринами, яка теж приносить контрабандистам колосальні прибутки. І це не дивно, бо, скажімо, один величезний амазонський папуга гаукамайо коштує на чорних ринках до 2000 доларів, удав боа — близько тисячі, а унікальна мавпочка ті-ті — від 500 і більше. Незаконний відлов тварин призводить не тільки до зникнення цілих видів, а й до порушення екологічного балансу. Наприклад, знищення південноамериканського каймана, природного ворога хижої рибки пірані, викликало небезпечне зростання її кількості в ріках. А після того, як виловили майже всіх мурахоїдів, для боротьби з мурашками щороку використовують все більше пестицидів.

Сторінку підготував Тарас ПЕТРІВ.

ЕХ, ІВАНЕ ПЕТРОВИЧУ...

Ще донедавна класичний сюжет Івана Петровича Котляревського здавався нам, «рівним між рівними», смішним і незрозумілим: чому так упадав пан Возний за бідною Полтавкою?

Тепер починаємо розуміти: нерівність лиш посилює любов, а бідність — підкреслює красу в усій її недосяжності.

Ці знімки зроблено саме там — у славній Полтаві та її найближчих околицях. До брлю гарно. Ось чому пан Возний так мучився...

Фото Анатолія СЛАВУЦЬКОГО.

БИТИСЬ ЧИ МИРИТИСЬ?

Проблема

КОМІСІЯ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ПРАВОПОРЯДКУ ТА БОРОТЬБИ ІЗ ЗЛОЧИННІСТЮ З УЧАСТЮ КЕРІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ РОЗГЛЯНУЛА СТАН ЗЛОЧИННОСТІ В РЕСПУБЛІЦІ. У ВИСТУПАХ ПІДКРЕСЛЮВАЛОСЬ: СЕРЕД ПРИЧИН, ЯКІ СПРИЯЮТЬ ЗРОСТАННЮ ЗЛОЧИННОСТІ, ЗНАЧНУ РОЛЬ ВІДІГРАЄ ПОСЛАБЛЕННЯ БОРОТЬБИ З ПИЯЦТВОМ. МИ ЗВЕРНУЛИСЯ ДО ПЕРШОГО ЗАСТУПНИКА ГЕНЕРАЛЬНОГО ПРОКУРОРА УКРАЇНИ Д. УСАТОВА З ПРОХАННЯМ ДЕТАЛЬНІШЕ ВИСВІТЛИТИ ЦЮ ПРОБЛЕМУ.

У 1989 році злочинність виросла на третину. Кількість навмисних убивств збільшилася на 28 відсотків, тяжких тілесних ушкоджень — 40, пограбувань 46, розбійних нападів — 54 відсотки. В ряді областей ці показники виросли в 2—3 рази.

Із зареєстрованих за вісім місяців цього року злочинів кожний п'ятий скоєно в нетверезому стані.

З пияцтвом пов'язані тяжкі соціальні наслідки: щорічно вмирає майже 200 тисяч чоловік.

Остання масова протиалкогольна кампанія розгорнулася в нашій країні у травні 1985 року. Пияцтво тоді оголосили лихом, що призвело державу до так званого застою. Сьогодні об'єктивно аналізуючи зроблене, не можна давати однобічну оцінку тій кампанії.

З одного боку, вона завдала збитків, підірвала національне виноградарство та виноробство, надала поштовху масовому самогоноварінню, сприяла розповсюдженню наркоманії, породила токсикоманію, відіграла не останню роль у зародженні організованої злочинності. Але ми, особливо правоохоронники, не маємо права не звертати уваги на інший урок атаки на пияцтво. Вже 1986 року кількість зареєстрованих злочинів у республіці вперше за останні десятиріччя зменшилась, а тяжкі злочини — майже на 12 відсотків. Кількість громадян, що п'яними скоїли навмисні убивства та хуліганство, скоротилась на 22 відсотки, пограбувань — на 37, навмисних тяжких тілесних ушкоджень — 19, неповнолітніми — майже на 33 відсотки. На 28 відсотків менше було притягнуто громадян до адміністративної відповідальності за дрібне хуліганство. Зменшилась кількість автопригод, вчинених у нетверезому стані, виробничих травм, прогулів. Спокійніше стало на вулицях. Відбулося помітне оздоровлення життя в Україні.

Ці тенденції зберігалися в цілому також у 1987 році. Проте економічні та деякі інші причини призвели до того, що наприкінці року антиалкогольну кампанію припинили.

Сьогодні ніхто нікого за стан боротьби з пияцтвом не питає. Нібито не стало проблеми. А вже у 1989 році злочинність виросла на третину. Кількість навмисних убивств збільшилася на 28 відсотків, тяжких тілесних ушкоджень — на 40, пограбувань — на 46, розбійних нападів — на 54 відсотки. В ряді областей ці показники виросли в 2—3 рази.

У цьому році злочинність, правопорушення продовжують зростати. За вісім місяців року зареєстровано 262 тисячі злочинів, що на 15,7 відсотків більше, ніж у відповідний період минулого року. Кожний п'ятий злочин був скоєний у громадських місцях, у тому числі кожне друге пограбування, третє — хуліганство, четвертий — розбій. Кожний сьомий злочин скоюють неповнолітні.

Із зареєстрованих за вісім місяців цього року злочинів кожний п'ятий скоєно в нетверезому стані, навмисні убивства — 70 відсотків, згвалтування — 73, розбійні напади — 52, хуліганство — 64, навмисні тяжкі тілесні ушкодження — 66 відсотків. Кількість неповнолітніх, що скоїли злочини у нетверезому стані, за останні п'ять років зросла вдвічі.

З пияцтвом пов'язані тяжкі соціальні наслідки: щорічно вмирає майже 200 тисяч чоловік. 500 тисяч матерів хворіють на алкоголізм. Інспекціями у справах неповнолітніх поставлено на облік 8 тисяч підлітків, які зловживають алкоголем. 4 тисячі неповнолітніх утримуються у виправно-трудових колоніях, а це, як правило, діти із сімей, що зловживають спиртним.

Минулого року через державну та кооперативну торгівлю було реалізовано рекордну кількість алкогольних напоїв — 64 мільйони декалітрів. Крім того, за рік було тільки вилучено 1 мільйон 367 тисяч літрів самогону — на мільйон більше, ніж у 1986 році — в самий розпал антиалкогольної кампанії. А вилучається цього зілля лише незначна частина від виробленого.

На цьому тлі в республіці відбуваються парадоксальні процеси: минулого року значно скоротилася кількість п'яниць, що їх доставляли у медвитверезники, притягували до адміністративної відповідальності за розпиття алкогольних напоїв та появу в нетверезому стані в громадських місцях. Майже не застосовуються передбачені законом заходи впливу до працівників торгівлі, які порушують правила реалізації спиртних напоїв. Удвічі зменшилася кількість громадян, притягнутих до відповідальності за самогоноваріння, вдвічі менше було позбавлено батьківських прав. На 100 тисяч менше поставлено на диспансерний облік осіб, що зловживають алкоголем, така ж кількість хронічних алкоголіків, у тому числі 15 тисяч жінок, які підлягають примусовому лікуванню. Скоротилася кількість наркологічних відділень, денних наркологічних стаціонарів при промислових підприємствах, лікувальних наркокабінетів.

Украй незадовільна ефективність лікування. Торік майже 65 відсотків звільнених з ЛТП протягом року знову «розв'язують», 60 відсотків з них не працевлаштовуються.

По суті, усунулись від боротьби з пияцтвом товариські суди, ради трудових колективів, інші громадські організації. Незадовільно працюють багато які комісії по боротьбі з пияцтвом при виконкомах, інспекції у справах неповнолітніх, кількість яких навіть скоротилася.

Самозаспокоєність не виправдана, бо веде до послаблення дисципліни, загострення громадсько-політичної обстановки у республіці. Миритися з цим гріх, бо нам не байдужа доля суверенної України, її народу.

Аналіз економічних збитків і соціальних наслідків пияцтва й алкоголізму показує, якою гострою є ця проблема сьогодні.

Органами МВС та прокуратури постійно проводиться робота, спрямована на посилення боротьби із пияцтвом, неухильне виконання вимог антиалкогольного законодавства. Зокрема, органами прокуратури лише за останні півтора року здійснено понад 7 тисяч перевірок, виявлено 7364 порушення законодавства. За наслідками перевірок прокуратурами внесено 843 протести, 5 тисяч подань, майже 3 тисячі службових осіб попереджено, 3667 — притягнуто до дисциплінарної, адміністративної та матеріальної відповідальності.

Проте робота правоохоронних органів не дає необхідного ефекту. Потрібен комплексний підхід при активній участі всіх державних та громадських організацій, причетних до проблеми.

Не випадково в основу роботи по боротьбі з пияцтвом у 1985—1986 роках була закладена загальнодержавна комплексна програма профілактики та переборювання пияцтва й алкоголізму, де було передбачено соціальні, економічні, демографічні, виховні, правові, психологічні та медико-біологічні аспекти. В цілому, за винятком ряду позицій, передусім економічного порядку, де мали місце суттєві перегини, ця програма була прогресивним явищем і відмовлятися від неї сьогодні, ігнорувати закладену в ній загальну концепцію дорівнює навмисному підштовхуванню нашого суспільства до зубожіння та розпаду. Така програма в оновленому вигляді з урахуванням складної ситуації в Україні й помилок, яких припустилися раніше, вкрай необхідна.

Дмитро УСАТОВ,
перший заступник Генерального прокурора України.

УСІМ, КОГО ЦЕ СТОСУЄТЬСЯ

До редакції «Голосу України» надходять листи від людей, які цікавляться Указом Президента СРСР від 21 червня 1991 року «Про нагородження медаллю «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941—1945 років» громадян СРСР, що були мобілізовані до робочих колон». Наш оглядач Ігор ГРУШКО звернувся до Відділу нагород Секретаріату Верховної Ради України з проханням докладніше розповісти про зміст цього Указу. Ось про що він дізнався.

З метою відновлення історичної справедливості цією медаллю нагороджуються радянські громадяни, зокрема німці та представники інших національностей, які під час війни були мобілізовані у так звані трудові колони. Відразу слід зазначити, що йдеться про членів саме трудових колон. Усі інші переселенці воєнного часу н[illegible]роджуються за трудові в[illegible]знаки на загальних засадах.

Відповідальність за підготовку документів та вручення нагород зазначеним особам покладено на виконкоми міських та районних Рад. Тому всі громадяни, які проживають у нашій республіці й під час війни працювали у трудових колонах, повинні подати до міськ- і райвиконкомів відповідні заяви. А також документ, що засвідчує факт їхнього перебування у робочих колонах. Він є головною підставою для включення до нагородного списку. Якщо з якихось причин такого документа нема, то заявникові треба запитати його в інформаційному центрі Управління внутрішніх справ тієї області, де він працював під час війни. Цей запит може бути зроблений як о[illegible]бисто заявником, так і [illegible]конкомом Ради, до якого він звернувся. Якщо ж в обласному центрі ви не отримаєте підтвердження, то можна надіслати додатковий запит до головного інформаційного центру МВС СРСР (117418, Москва, вул. Новочерьомушкінська, 27).

А тепер трохи від себе. Ми добре знаємо, якими «оперативними» є наші виконкоми. Тому звертаємося до всіх шановних ветеранів праці, яких стосується цей Указ: поспішайте! Адже в разі нагородження медаллю ви матимете право на:

20-відсоткову надбавку до пенсії по старості при наявності безперервного й загального стажу роботи; 50-відсоткову знижку на вартість ліків, якщо ви купуєте їх за рецептами лікарів і маєте мінімально встановлену пенсію на місяць; одержання безвідсоткової позики на індивідуальне житлове будівництво згідно з порядком, передбаченим для інвалідів Вітчизняної війни; одержання безвідсоткової позики на придбання й спорудження садових будиночків та упорядкування садових ділянок; використання чергової щорічної відпустки у зручний для вас час, а також на додаткову відпустку без збереження заробітної плати строком до двох тижнів на рік; користування після виходу на пенсію тими поліклініками, де ви лікувалися під час роботи; переважне право щодо прийому до садівничих товариств, встановлення телефону й ремонту квартир.

ЮРИДИЧНА КОНСУЛЬТАЦІЯ

Я навчаюсь заочно в інституті. Чула, що тепер заробітну плату за час учбових відпусток нараховують із середньомісячного заробітку без обмеження 100 карбованцями на місяць. Чи відповідає це дійсності! — запитує тов. Завадська з Херсона.

Так, відповідає. Згідно з постановою Кабінету міністрів СРСР від 15 червня 1991 року № 367 (СП СССР, 1991 г., №№ 16—17, ст. 72) за заочниками і вечірниками вузів і середніх спеціальних учбових закладів за час учбових відпусток зберігається заробітна плата, що визначається з розрахунку середньомісячної заробітної плати за останні 12 місяців роботи перед відпусткою без обмеження відповідно 100 карбованцями на місяць для студентів вищих учбових закладів і 80 карбованцями на місяць для учнів середніх спеціальних учбових закладів.

Чи має право власник або уповноважений ним орган за прогул одночасно оголосити працівникові догану і позбавити його місячної премії! — запитує тов. Шевчук зі Львова.

За порушення трудової дисципліни власник або уповноважений ним орган має право накласти догану (ст. 147. Кодексу законів про працю УРСР). Гадаю, ви з цим згодні. Тепер щодо позбавлення премії. Ось що сказано в абзаці третьому пункту 26 Типових правил внутрішнього трудового розпорядку, затверджених постановою Держкомпраці СРСР за погодженням з ВЦРПС від 20 липня 1984 року № 213: незалежно від застосування заходів дисциплінарного або громадського стягнення робітник або службовець, котрий прогуляв (у тому числі був відсутній на роботі понад три години впродовж робочого дня) без поважних причин чи перебував на роботі у нетверезому стані, позбавляється виробничої премії повністю або частково. Йому може бути зменшений розмір винагороди за підсумками роботи за рік (13-а заробітна плата) підприємства, організації або зовсім не виплачена винагорода.

Семен КАРЛИЦЬКИЙ,
юрист.

ЛИЦАР ІСТИНИ

Народився у Фрунзе в Киргизії, виростав в Одесі в умовах надзвичайно важких, переніс в підлітковому віці тяжку хворобу (туберкульоз кістки ноги). Леонід Плющ постав людиною винятково обдарованою, людиною творчого незупинного пошуку і виняткової чесності.

Мене завжди приваблював образ Дон Кіхота і втілені його жриси Достоєвським на російському грунті в образі князя Мишкіна. Я думаю, що ті, хто близько знає Леоніда Плюща, не можуть не погодитися зі мною, що його характер, його особистість, його життя мають в собі чимало подібного.

Леоніда Плюща відзначає, окрім глибокого розуму і творчого пошуку, ще й кристальна чесність у ставленні до життя, до себе, до близьких і до людства взагалі. Отой глибинний гуманізм, який ставився ніби в основу комуністичного світогляду (і який ніколи не був комуністичною реальністю), успадкований від християнської моралі (також тієї справжньої, недогматичної), певне, і змусив Леоніда Плюща, який щойно виїхав за кордон (це було п'ятнадцять років тому), виступаючи перед українською еміграцією, заявити одразу ж, що за переконаннями він — марксист.

Це викликало такий велетенський шок у тих, хто давно і вперто виступав проти комунізму і марксизму, що й досі вони не можуть отямитися від неполітичності і некомпромісності Плюща.

Але Леонід Плющ тоді так вважав. І говорив так, як думав. За плечима в нього на той час уже були рік тюрми і два з половиною роки примусового психіатричного лікування у горезвісному Інституті імені Сербського, де перебувало чимало радянських політв'язнів.

«Лікування» призвело до того, що заарештований на початку 1972 року за антирадянські настрої і націоналізм здоровий і енергійний, активний і життєрадісний Леонід Плющ виїжджав з дружиною 30 грудня 1975 року за ізраїльською візою за кордон у стані ледь притомному, хворий, розбитий психічно і фізично.

Але не знищений.

У відомій своїй книзі «На карнавалі історії» Леонід Плющ написав геть усе про свої ідейні і творчі пошуки. Колись, може, і наш читач спроможеться отримати від видавців цей цікавий і важливий документ епохи, частку нашої історії. Хоч сам автор каже, що давно переріс цю свою книгу (як і свій євромарксизм), і нею незадоволений.

Леонід Плющ постійно працює. Він — автор численних літературознавчих статей, глибоко аналітичного і майже завжди парадоксального характеру. Його завжди вабить науковий пошук, віднайдення нових шляхів у дослідженні української літератури й культури, якій він присвятив життя.

Так само гостро реагує Леонід Плющ і тепер на всяку соціальну несправедливість, політичну спекуляцію чи некомпетентність, залишаючися назавжди некомпромісним правдолюбом, лицарем істини.

Пропонована нині стаття лягла в основу передачі на радіо. Ширше над цим питанням Леонід Плющ працює сьогодні, і незабаром з'явиться його нова грунтовна праця, присвячена українсько-єврейським відносинам початку століття і доби УНР.

Юрій ПОКАЛЬЧУК,
письменник.

ОГОНЬКОВСЬКІ ПРОТОКОЛИ З ПРОЦЕСУ БЄЙЛІСА

Переді мною 25-те, червневе число журналу «Огонёк». На обкладинці канарка, яка, сидячи в клітці, стверджує, що вона — вільна. Тексти журналу — відповідні. Гірка арифметика чергової агресії Радянської Армії й ЗМОПів супроти вірменів. Олена Боннер звинувачує гласну пресу, яка подає «виважену правду» про ці події, що означає витончену брехню. Така відміряна правда — одна з причин громадянської війни на Кавказі. Далі — розповідь ленінградця Бєлова про те, як йому за сценаріями 37-го року «шили» в цьому, 91-му, році справу терористичного замаху на славнозвісного журналіста Нєвзорова. І так стаття за статтею — і всі по суті на ту саму тему дозованої правди.

Стаття Юрія Гаврилова про трагедію втечі євреїв з СРСР розпочинається з стовідсоткової брехні союзнописьменницької газети «День», з цитати про те, що «єврейських погромів... нема, не було й, сподіваюся, не буде». Гаврилов дає розгорнуту історію погромів, що були перед і після революції. Страшна картина. І майже вірна. Суть саме в цьому «майже», тобто свідомій чи несвідомій дезинформації, введеній в правдиву картину погромної історії.

Чому Гаврилов пропустив знамениту справу Бєйліса, що була апогеєм політики державного, а не стихійного погромництва? Чому Гаврилов пропустив історію численних чорносотенних організацій, численних теоретичних праць з антисемітизму, документальних фальсифікатів, й серед них — «Книгу Кагала» Бронфмана, чому побіжно згадав «Протоколи сіонських мудреців» і забув численні праці Нілуса, Шмакова тощо? Зате щодо жахливих погромів у Білорусії та на Україні Гаврилов не шкодує ні неперевірених фактів, ні гіпотез, змішуючи цілком різні події, людей, партії й армії. В зв'язку з «багатими єврейськими кланами», що підтримували антибільшовицькі сили, Гаврилов, наприклад, пише: «Представитель правительства Петлюры на мирной конференции в Париже еврей Марголин не только выгораживал юдофобов-убийц, но и обвинял большевиков в организации погромов с целью дискредитации Директории Украинской республики».

Єдиним виправданням Гаврилова в усіх неправдах цієї інформації може бути повне незнання історії України, рівно, як історії єврейських рухів. Гаврилов користується радянською книгою двадцять шостого року «Еврейские погромы 1918—1921 г.». Книга видана в тому самому році, коли агент ВЧК-ГПУ Шварцбарг убив Голову Директорії Симона Петлюру, тобто й була саме до цього вбивства припасована. Недавно свою причетність до цього вбивства визнали самі чекісти. Повідомляв про це й журнал «Огонёк». Гаврилов мусив би поцікавитися — хто, як і для чого підбирав «фактаж» книги? Ще більш інтригуючим для вдумливого читача мусив би стати сам факт, що «еврей Марголін» виступав у Версалі від імені «юдофобів-убивць». Може, він продався Директорії? А, може, навпаки — його участь в мирній конференції свідчила про те, що не була Директорія антисемітською? Та ні, Гаврилов підмінює аналіз більшовицько-чорносотенним терміном «багаті єврейські клани», до яких Гаврилов зараховує такі благородні династії, як Вінавери й Гессени. Та й сам Арнольд Марголін славний не своєю національно-класовою належністю, а провідною роллю в захисті Бєйліса. Чи не цим пояснюється те, що Гаврилов забув згадати про справу Бєйліса і про те, що українські селяни-присяжні не підкорилися волі царського двору й визнали Бєйліса невинним? Разом з Марголіним захищали Бєйліса й українці, й серед них майбутні члени уряду УНР. Марголін сам був членом Українського уряду, репрезентуючи в ньому соціалістичне крило єврейського руху. Марголін був лідером організації «Територіалістів». У своїй політичній діяльності він виходив з того положення, що євреї — громадяни тої чи іншої країни — повинні брати участь в її культурному й політичному житті, а не замикатися в гетто. Коли Україна стала самостійною державою, організація Марголіна підтримала соціалістичний уряд республіки і увійшла до нього.

Як увійшли й представники деяких інших соціалістичних, сіоністських і несіоністських єврейських партій. Сам Марголін був членом Генерального суду УНР, заступником міністра закордонних справ, послом в Англії та на Паризькій мирній конференції.

Не можна вимагати від російського журналіста знання всіх цих фактів, якщо навіть українці в СРСР їх майже не знають. Але Гаврилов іде далі фактів — робить дивне узагальнення про те, що «масове знищення євреїв було частиною політичної і стратегічної програми всіх ініціаторів різанини», до яких Гаврилов зараховує й Директорію. При цьому він посилається на відповідні накази, оголошення, бюлетні. І далі передбачає, що на Україні в 1918—21 роках була «перша в історії спроба остаточної розв'язки єврейського питання». Ця химерна теза нічим не підкріплена, окрім суміші непроаналізованих фактів, куди Гаврилов намішав Петлюру і його ворогів, гетьмана Скоропадського, білих, зелених — всяких. Це приблизно те саме, якби приписати Ландсбергісу злочини Комітету Національного Порятунку та змопівців. Але гірше — Гаврилов чи не вперше в антиукраїнській історіографії наважився твердити про зародження нацизму в Україні. Інтервентів та бандитів усіх, тобто й червоного, кольорів у часи громадянської війни на Україні було достатньо. Але ще жоден українофоб не зміг навести прикладів української ідеології чорносотенного, нацистського типу. Не було їх ні перед революцією, ні в часи громадянської війни. Бо не було й українських організацій типу «Союза Русского народа», «Союза Архангела Михаила» тощо. Засновник російського фашизму Василій Шульгін був українцем за походженням, але його ставлення до української самостійності було ще гіршим, ніж до євреїв. Невідомо жодного антисемітського наказу Петлюри, зате відомі ті, в яких він прирівнює погроми до найтяжчого злочину — зради Україні. Я міг би й далі, речення за реченням аналізувати дивну статтю Гаврилова, та можна очікувати, що це зроблять українські історики на сторінках того ж «Огонька». Зупинюся на етичній мотивації Гаврилова. Він продовжує благородну традицію перебудованого «Огонька» — боротьби з будь-яким шовінізмом і насамперед з чорносотенними групами й часописами, які, наче гриби, проросли по Великій Русі. Тому Гаврилов мусив би зупинитися на питанні — чому їх немає в сучасній Україні? Український часопис «Освіта», правда, згадує «деяких українських послідовників «Пам'яті», але фактів не наводить. І це свідчить про те, що мова йде про індивідуальну, а не групову чи партійну патологію. Ні, навпаки, всі більш-менш масові організації українських самостійників ведуть боротьбу з антисемітизмом. Недавня київська конференція «Проблеми українсько-єврейських відносин» стала яскравим етапом у цій боротьбі. Організатори конференції — Республіканська асоціація україністів, Республіканське товариство єврейської культури, Київське єврейське культурно-просвітницьке товариство імені Шолом-Алейхема. Конференція відбувалася з п'ятого по дев'яте червня й залучила до своєї праці фахівців з багатьох країн, в тому числі з Росії, Ізраїлю, Німеччини. Може, саме в цій конференції криється загадка «Огоньковской» статті Гаврилова? Номер з нею здано в набір 27-го травня, тобто саме тоді, коли повідомлення про підготовку до конференції було вже розповсюджене. І тому стаття Гаврилова наче припасована до цієї конференції. Судячи з вступу, автор статті й редакція журналу не збиралися конфронтувати з організаторами конференції. Швидше це звичайна наукова й етична неохайність журналістів. Але збіг у часі єврейсько-української конференції та антиукраїнської, антисамостійницької статті в «Огоньке» яскраво демонструє розбіжність етичної спрямованості цих двох історіографій. Якщо Київська конференція поставила метою заповнити білі плями нашої трагічної історії, вказати на всі плями в міжнаціональних відносинах, зрозуміти їх причини й розробити засоби боротьби з антисемітизмом та українофобією, то автор «Огонька» свідомо чи несвідомо зробив протилежне. А саме він повторив і навіть загострив комуністичну дезинформацію двадцять шостого року. Слід вітати наповнені болем слова Гаврилова: «Теперішня єврейська еміграція — наше спільне нещастя і наша власна російська втрата, зло, яке загибеллю загрожує».

Але викривлене висвітлення жахливих подій громадянської війни на Україні аж ніяк не сприяє міжнаціональному порозумінню й пошукам засобів спільної боротьби з ксенофобією, шовінізмом, расизмом, імперіалізмом. Якщо в євреїв фальсифіковане зображення уряду Української Народної Республіки може викликати настанову ворожості до самостійної України й посилити бажання втікати, то в українців ця стаття Гаврилова неминуче викличе недовіру й ворожнечу до російських демократів і лібералів. Чи не вистачить для цієї мети одного «майже ліберала» Жириновського?

Леонід ПЛЮЩ.

Париж.

На фото: Леонід Плющ у Парижі. Березень 1991 року.

РОЗДЕРЖАВЛЕННЯ І ПРИВАТИЗАЦІЯ: ЯКИЙ ШЛЯХ ОБРАТИ?

Політичні лозунги поступово виходять з моди, а їх місце займають концепції та проекти виведення економіки з кризового стану. І всі вони так чи інакше стосуються проблеми роздержавлення та приватизації майна в Україні. Хто і як оцінюватиме майно? Методів пропонується безліч, але до кожного з них знаходиться принаймні кілька істотних зауважень. Чи не тому, зважаючи на складність проблеми, і було розроблено кілька проектів Закону про роздержавлення і приватизацію майна. Вибрати з них найприйнятніший для України, чи утворити з усіх міцний та доброякісний сплав — не тільки справа депутатів, а й всього народу. Отже, пропонуємо думки наших читачів стосовно цього питання.

Нещодавно у пресі з'явилися концепції роздержавлення і приватизації підприємств, розроблені Комісією Верховної Ради України з питань економічної реформи і управління народним господарством («Голос України», № 94 від 5 жовтня 1991 р.) та Кабінетом міністрів України («Урядовий кур'єр», № 25—26 за 1991 р.).

РОЗРАХУНКИ СВІДЧАТЬ

Після проведення розрахунків у нас виникли серйозні заперечення щодо доцільності використання деяких із запропонованих форм роздержавлення і джерел отримання коштів для приватизації підприємств.

Головна ідея обох концепцій — введення іменних приватизаційних сертифікатів — передбачає поділ певної частини вже створеного виробничого потенціалу між громадянами республіки.

Найсильніший аргумент на користь такого поділу майна — необхідність компенсації громадянам республіки затрат минулої праці, що, на думку авторів концепцій, буде актом соціальної справедливості і створить рівні стартові умови для переходу до ринку. Насправді рівних стартових умов не буде, оскільки фактичні особисті заощадження значною мірою диференційовані. Тому запропонований поділ тільки збільшить загальний рівень нагромадження і не змінить диференціації вже заощаджених грошей, нерухомого майна та коштовностей. Ситуація, яка виникне після поділу майна, несе у собі руйнівні наслідки для нашої і без того агонізуючої економіки. На підтвердження сказаного пропонуємо деякі розрахунки, виконані на основі даних за 1990 рік.

Отже, на споживчий ринок надійдуть додаткові доходи населення у вигляді готівки. Обсяг грошей буде визначатися номінальною вартістю сертифіката та дивідендною ставкою.

Розрахунки показують, що навіть при мінімальній номінальній вартості сертифіката в 1000 карбованців і п'ятивідсотковій дивідендній ставці, яка значно нижча від сьогоднішньої мінімальної ставки депозитного банківського процента, в обіг додатково надійде 2,6 мільярда карбованців. При найімовірнішій вартості сертифіката в 4000 карбованців і процентній ставці по дивідендах, яка відповідає мінімальному депозитному проценту в 10 відсотків, ця величина досягне 20,8 мільярда карбованців. А коли врахувати, що в 1990 році зростання грошових доходів населення України складало (за попередніми даними) 16,6 мільярда, то оплата таких дивідендів буде означати більш як подвійне зростання грошових доходів населення без зростання, чи скоріше, навпаки, при зниженні обсягів виробництва. При цьому дивіденди треба буде сплачувати щорічно. Процес такої приватизації остаточно завершить руйнування споживчого ринку, від якого вже зараз мало що залишилось.

Одночасно з погіршенням ситуації на споживчому ринку відбуватимуться більш тяжкі за своїми наслідками негативні процеси і в сфері виробництва: скоротиться величина прибутку, який залишиться у розпорядженні підприємств на розвиток виробництва та вирішення соціальних питань. Тобто і без того обмежені ресурси виробників, які могли б бути використані на інвестиції і без яких економіку України не зрушити з місця, будуть втягнуті в нарощування фонду споживання.

Так, у разі формування підприємствами, що акціонуються, тільки п'ятивідсоткового резервного фонду і мінімального рівня участі колективу підприємства у викупі власного майна (10 відсотків) та інтенсивності роздержавлення на рівні 25 відсотків підприємства видадуть дивідендів, а по суті таким чином примусово буде вилучено, крім податків, прибутку на суму, що перевищує 6,9 мільярда карбованців. При інтенсивності роздержавлення в обсязі 65 відсотків ця величина зросте до 18 мільярдів. Якщо вважати, що частка колективів підприємств, що акціонуються, досягне 50 відсотків, то сума вилученого прибутку буде дорівнювати, залежно від інтенсивності роздержавлення, від 3,8 до 10,8 мільярда карбованців.

Тому, навіть за найсприятливіших для підприємств умов, коли до сплати дивідендів у фонди підприємства, що акціонується, буде направлено тільки 25 відсотків чистого прибутку, вимивання фонду нагромадження в республіці може досягти 40 відсотків. Зменшення частини майна, яку викуповує колектив підприємств, призведе до ще більшого скорочення річного фонду нагромадження в республіці.

Унаслідок цього знизяться і без того невисокі стимули до праці безпосередніх виробників продукції, оскільки дивіденди ляжуть додатковим тягарем на колективи підприємств, що акціонуються.

Таким чином, здійснення основної ідеї запропонованих концепцій роздержавлення і приватизації підприємств України не тільки не досягає поставленої мети, але й веде економіку до повного краху внаслідок різкого зниження відтвореного потенціалу, а також подальшої дестабілізації фінансової системи та грошового обігу республіки. Роздержавлення та приватизація підприємств не можуть здійснюватись через поділ нагромадженого майна з використанням приватизаційних сертифікатів. Оскільки мова йде про перехід до ринкової економіки, то і створюватись вона повинна ринковими засобами. Поділ майна насправді буде супроводжуватися новим знеціненням поточних грошових доходів населення, трудових заощаджень та остаточним розвалом споживчого ринку і виробничого потенціалу республіки. Замість цього треба забезпечити вибір альтернативних форм роздержавлення та приватизації, в тому числі перетворення великих підприємств на колективні, з наданням їм можливості сплати вартості майна за ринковими цінами в розстрочку. Бо роздержавлення і приватизація це аж ніяк не одноразовий акт і потребує він досить значного строку.

Валерій ГЕЄЦЬ,
доктор економічних наук, професор;
Інна ЛУНІНА,
кандидат економічних наук;
Світлана БУДАГОВСЬКА,
кандидат економічних наук.
Київ.

НАРЕШТІ ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ ДОЧЕКАЛАСЯ ВІД КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ ПРОЕКТ КОНЦЕПЦІЇ РОЗДЕРЖАВЛЕННЯ ТА ПРИВАТИЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ (ЧИТАЙ «УРЯДОВИЙ КУР'ЄР», № 25—26 ЗА 1991 РІК).

ЗАЛИШТЕ...

Хочеться звернути увагу читачів і авторів концепції на методи оцінки основних і оборонних коштів під час їх приватизації. Серед головних принципів концепції є і такий: продаж об'єктів, що приватизуються, здійснюється за ринковою вартістю. Формою приватизації обрано продаж більшої частини акцій чи паїв статутного фонду підприємства громадянам чи їх господарчим об'єднанням на фондовій біржі за конкурсом або за відкритою підпискою, а також продаж цілих підприємств чи інших комплексів — за конкурсом або на аукціонах. У методах оцінки державного майна пішли ще далі, пропонуючи визначення відновної вартості майна проводити з урахуванням рівня інфляції за час його використання.

Таким чином, стрижнем економічної основи концепції є принцип: оцінити якнайдорож...

НЕМАЄ...

Нічого не скажеш, дуже цікаву «Загальну концепцію роздержавлення власності на Україні» внесла Комісія з питань економічної реформи і управління народним господарством, якщо виходити з необхідності кинути економічно закріпачену пересічну людину у вир роздержавлення та приватизації. Адже створюються найліпші умови можновладцям з адміністративно-командної системи щодо заміни нещадної експлуатації людини державою на...

ЩОБ РАБ НЕ СТАВ РАБОВЛАСНИКОМ

На мою думку, рішуче, кардинальне роздержавлення — гарантія необоротності суспільного розвитку. Там, де капіталістичний розвиток відбувається повільно, половинчато, де одночасно співіснують і феодальні, і капіталістичні виробничі відносини, має місце кількісне зростання люмпен-пролетаріату, суспільного прошарку чи класу (не будемо сьогодні вдаватися в точне визначення), який втратив попередні засоби до існування і ще не вписався в нові виробничі відносини. Різноманітні нахлібники, сторожі, наглядачі, потомственні можновладці стають непотрібними. Виробниками, адміністраторами або підприємцями вони в цих умовах стають не відразу. В результаті саме в таких країнах відбувається реставрація феодального ладу під новими вивісками. Суть їх у поверненні до державної або одержавленої форми власності. Так, у фашистській Німеччині була одержавлена приватна і навіть індивідуальна власність, в Радянському Союзі націоналізована земля, промисловість, а пізніше під личиною колективізації — вся сільськогосподарська власність.

Таким чином, роздержавлення, яке на сучасному етапі суспільного розвитку обов'язково обернеться в будь-якому разі саме приватизацією, має бути повним. В державній власності не слід залишати жодних засобів виробництва. Державна власність, якщо вона залишиться, обов'язково породить нові панівні структури. Святе місце порожнім не буває. В стародавньому Єгипті мали місце п'ять революцій, в результаті яких раби ставали рабовласниками, а рабовласники — рабами. Рабовласницький же лад продовжував існувати. Справді кардиналь...

І ПРИВАТИЗАЦІЯ: …Х ОБРАТИ?

…державлення і
…сією Верховної
…ж і управління
…94 від 5 жовт-
…(«Урядовий ку-

…сотків, то сума вилученого прибутку буде дорівнювати, залежно від інтенсивності роздержавлення, від 3,8 до 10,8 мільярда карбованців.

Тому, навіть за найсприятливіших для підприємств умов, коли до сплати дивідендів у фонди підприємства, що акціонується, буде направлено тільки 25 відсотків чистого прибутку, вимивання фонду нагромадження в республіці може досягти 40 відсотків. Зменшення частини майна, яку викуповує колектив підприємства, призведе до ще більшого скорочення річного фонду нагромадження в республіці.

Унаслідок цього знизяться і без того невисокі стимули до праці безпосередніх виробників продукції, оскільки дивіденди ляжуть додатковим тягарем на колективи підприємств, що акціонуються.

Таким чином, здійснення основної ідеї запропонованих концепцій роздержавлення і приватизації підприємств України не тільки не досягає поставленої мети, але й веде економіку до повного краху внаслідок різкого зниження відтвореного потенціалу, а також подальшої дестабілізації фінансової системи та грошового обігу республіки. Роздержавлення та приватизація підприємств не можуть здійснюватись через поділ нагромадженого майна з використанням приватизаційних сертифікатів. Оскільки мова йде про перехід до ринкової економіки, то і створюватись вона повинна ринковими засобами. Поділ майна насправді буде супроводжуватися новим знеціненням поточних грошових доходів населення, трудових заощаджень та остаточним розвалом споживчого ринку і виробничого потенціалу республіки. Замість цього треба забезпечити вибір альтернативних форм роздержавлення та приватизації, в тому числі перетворення великих підприємств на колективні, з наданням їм можливості сплати вартості майна за ринковими цінами в розстрочку. Бо роздержавлення і приватизація це аж ніяк не одноразовий акт і потребує він досить значного строку.

Валерій ГЕЄЦЬ, доктор економічних наук, професор;
Інна ЛУНІНА, кандидат економічних наук;
Світлана БУДАГОВСЬКА, кандидат економічних наук.
Київ.

…КИ …Ь

…0 карбованців і …ці по дивіден… …здає мінімаль… …ому проценту в …я величина до… …ярда карбован… …рахувати, що в …стання грошових …ення України …попередніми да… …ьярда, то опла… …ндів буде оз… …к подвійне зро… …х доходів насе… …стання, чи ско… …, при зниженні …ицтва. При цьо… …реба буде спла… …. Процес такої …остаточно завер… …ння споживчого …о вже зараз ма… …ось.

…з погіршенням …оживчому рин… …ться більш тяж… …наслідками нега… …і в сфері вироб… …титься величина …залишиться у …і підприємств на …бництва та вирі… …них питань. Тоб… …обмежені ресур… …які могли б бу… …на інвестиції і …міку України не …ця, будуть втяг… …щування фонду

…формування під… …що акціонуються, …дсоткового ре… …ду і мінімально… …і колективу під… …викупі власного …сотків) та інтен… …ержавлення на …тків підприємст… …дивідендів, а по …ном примусово …, крім податків, …суму, що переви… …рда карбованців. …ності роздержав… …і 65 відсотків ця …сте до 18 мільяр… …жати, що частка …ідприємств, що …досягне 50 від-

НАРЕШТІ ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ ДОЧЕКАЛАСЯ ВІД КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ ПРОЕКТ КОНЦЕПЦІЇ РОЗДЕРЖАВЛЕННЯ ТА ПРИВАТИЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ (ЧИТАЙ «УРЯДОВИЙ КУР'ЄР», № 25—26 ЗА 1991 РІК).

ЗАЛИШТЕ ХОЧ ШКУРУ!

Хочеться звернути увагу читачів і авторів концепції на методи оцінки основних і оборонних коштів під час їх приватизації. Серед головних принципів концепції є і такий: продаж об'єктів, що приватизуються, здійснюється за ринковою вартістю. Формою приватизації обрано продаж більшої частини акцій чи паїв статутного фонду підприємства громадянам чи їх господарчим об'єднанням на фондовій біржі за конкурсом або за відкритою підпискою, а також продаж цілих підприємств чи інших комплексів — за конкурсом або на аукціонах. У методах оцінки державного майна пішли ще далі, пропонуючи визначення відновної вартості майна проводити з урахуванням рівня інфляції за час його використання.

Таким чином, стрижнем економічної основи концепції є принцип: оцінити якнайдорожче, продати за конкурсом на аукціоні, знову ж таки з метою підняти ціну на майно. Ці метод[illegible]цінки д[illegible]вного майна в процесі його приватизації і форми його продажу запозичені не деінде, як.. з рекомендацій колишніх Міністерства фінансів СРСР і Держкомцін СРСР.

У концепції визначено також економічні передумови приватизації державного майна. Це — рефор[illegible]сист[illegible] ціноутворення в [illegible]прямі [illegible]нкової лібералізації цін та впровадження комерційного порядку встановлення процентів на банківські вклади, депозити та кредити. Це означає, що крім багаторазового підвищення цін на державне майно, в концепції пропонується підняти й процентні ставки на кредит, який [illegible]ені буду[illegible]ати колективи підприємств для викупу майна. Але ж куди вже далі піднімати ціни!

Таким чином, автори концепції пропонують продавати державне майно за максимально можливими цінами при зменшенні реальних доходів населення, в умовах жорсткого дефіциту і прогресуючої інфляції.

Тому вважаю, що державне майно слід продавати за балансовою вартістю, а в таких випадках, коли основні фонди зношені більш як на 50 відсотків, продавати підприємства на пільгових умовах. Лише тоді ми зможемо підняти трудову активність товаровиробників. Ця мета і має бути покладена в основу тактики приватизації державного майна.

Василь СТЕЦЮРА, кандидат економічних наук.
Київ.

НЕМАЄ ГАРАНТІЙ

Нічого не скажеш, дуже цікаву «Загальну концепцію роздержавлення власності на Україні» внесла Комісія з питань економічної реформи і управління народним господарством, якщо виходити з необхідності кинути економічно закріпачену пересічну людину у вир роздержавлення та приватизації. Адже створюються найліпші умови можновладцям з адміністративно-командної системи щодо заміни нещадної експлуатації людини державою на нещадну експлуатацію людини людиною.

Чого, наприклад, варта пропозиція проводити роздержавлення під контролем державного органу за умови майже неподільної влади адміністративно-командної системи?

Нарешті, яким же чином враховане природне право власності людини на підсумки своєї праці? Може, розділом третім «Концепції...», згідно з яким людина в будь-який час на «законних підставах» може бути позбавлена й того, що їй вдалося вирвати у можновладців. Особливо, коли це стосується неповнолітніх власників.

Чи потрібна людині така власність на засоби виробництва, за якої вона не має гарантій на володіння результатами своєї праці? Ні, тому спочатку потрібно вирішити це питання, а вже потім починати роздержавлення та приватизацію.

Альфред ГРИПАС.
Київ.

…СТАВ РАБОВЛАСНИКОМ

…до існування і ще …в нові виробничі …зноманітні нахліб…ки, наглядачі, по… …можновладці ста… …ними. Виробника… …торами або під… …они в цих умовах …одразу. В резуль… …таких країнах від… …реставрація фео… …у під новими ви… …, їх у поверненні …і або одержавле-ної форми власності. Так, у фашистській Німеччині була одержавлена приватна і навіть індивідуальна власність, в Радянському Союзі націоналізована земля, промисловість, а пізніше під личиною колективізації — вся сільськогосподарська власність.

Таким чином, роздержавлення, яке на сучасному етапі суспільного розвитку обов'язково обернеться в будь-якому разі саме приватизацією, має бути повним. В державній власності не слід залишати жодних засобів виробництва. Державна власність, якщо вона залишиться, обов'язково породить нові панівні структури. Святе місце порожнім не буває. В стародавньому Єгипті мали місце п'ять революцій, в результаті яких раби ставали рабовласниками, а рабовласники — рабами. Рабовласницький же лад продовжував існувати. Справді кардинальною революцією була заборона рабства, а форми власності на засоби виробництва не обумовлювалися. Перемогла державна форма власності. Антифеодальні революції скасовують державну власність, залишаючи під забороною рабство. Таким чином, перемагає приватна власність.

Сьогодні потрібне не проголошення чи навіть законодавче утвердження рівноправності всіх форм власності. В умовах такої рівноправності державна власність залишається привілейованою, бо вона одержує підживлення від держави, від коштів платників податків, від інших форм власності, які платять ці податки на користь свого конкурента. Таким чином, менш економічно ефективна форма власності перемагає в конкуренції з більш ефективними формами. Потрібні повне скасування державної форми власності і рівноправність всіх інших форм. А вже за таких умов на першому етапі перемагатиме в конкурентній боротьбі приватна власність. Згодом, в міру визрівання певних умов почнуть перемагати колективна та індивідуальна форми власності.

Анатолій НАЙДА, робітник.
Київ.

ПОРОЖНІ КВИ…

Звичайно, спокусливо мати єдині правила, які регулювали б процес приватизації державної і колективної власності. Проект «Загальної концепції» («ГУ» від 5 жовтня) зорієнтований саме на таку уніфікацію правових норм. Однак при цьому він ігнорує принципову відмінність ролі різних об'єктів, що пропонуються до роздержавлення, в господарському житті і стимулюванні ділової активності. В проекті пропонується одним махом приватизувати житло, землю, підприємства тощо. Але ж недаремно приватизація житла в інших республіках проводиться окремо. І це не в ос…

…танню черг… що житло -… ництва, а … мадських … При пропо… ному проце… мадяни, що… жавним жи… на суспільс… ні віддати … нього, щоб… лежність ві… власників.

…ка частина … стати співв… чих фондів… цією та роз… ла потрібне…

Це дає в… що обов'я…

БУДЕМО Ш…

У Рівному відбулася презентація українсько-чехословацького спільного підприємства «Борі», засновниками якого виступили УВТК фірми «Рівнебуд» та акціонерне товариство по виробництву швейних машин «Мінерва».

Голова правління «Борі» — економічний директор фірми «Мінерва» Йосип Плих, розповів гостям про своє підприємство:

— Акціонерне товариство з міста Босковіце ось уже 120 років випускає промислові швейні машини і є монопольним виробником у Чехо-Словаччині. На заводі фірми виробляється 50 типів машин, що відзначаються високою технічною досконалістю, доброю якістю та … ни працюю… шкіряної … ловості. П… здобула в… світі. Сере… і спожива… Японія, Фр… ші країни. … дня ми п… ництво з …

Про те, … спільне пі… Україні і … ма, розпо… фірми «Рі… нов:

— Сього… виставку … них маши… де наші … можуть оз… ботою і о…

КОРІННЯ РЕМ…

Взувають по-різному. Сергій Кутя, приватний швець, який торік викупив за власні гроші майстерню у житловому кварталі біля ринку «Нива», взуває без обману і якісно. За 2—3 дні. Як це йому вдається? Адже подібні дії — виклик усій збитково-громіздкій системі облпобутуправління.

— Я не виживу, якщо буду виконувати «державну» норму. 2—3 дні — це візитна конкурентна картка ремонтної майстерні. Не вигідно так само сидіти набурмосеним, без настрою, без привітного слова. Я хочу, щоб клієнт відчув: тут сидить не експлуататор простого народу, а трудяга, який любить своє діло, хоче, щоб замовники у нього не переводились.

— Як ви наважились викупити ремонтну майстерню?

— Моя мета, а я не криюся з нею, — вибратися із злиднів. Приїхав у Чернігів, з райцентру — перспектив отримати житло ніяких, скрізь черги, за прописку плати ша…

…лені грош… бити на к… райпобутк… вав перед… годі було… бридно с… вом, еке… для ремо… магають, … Одержиш… і плакати …

— Скіл… ляєте, як…

— Тися… сяць.

— За … цінок?

— Де … жавних … щі. До т… розцінки … це ускла… диться ш… знайоми… втридоро…

— А я… сім стане… ми для …

— А … посміхає… Нитка. …

МОЇ ГРАМОТ…

Слухаючи виступи депутатів Верховної Ради України, зрозумів, що приватизація буде проводитися з наданням усім «рівних можливостей». Тобто, і той, хто чесно працював протягом всього життя, і той, хто перебивався від пляшки до пляшки, тож, крім недопалків біля пивної бочки, нічого за собою не залишив, одержать однакову… власност…

Але ж… що це … знущанн… пропрац… сом спе… машини, … звісно, … дипломі… бросові…

ОЧ ШКУРУ!

конкурсом на ж таки з ме- у на майно. Ці д вного і його привати- його продажу деінде, як.. з колишніх Міні- в СРСР і Держ-

визначено також едумови, прива- ного майна. Це ст ціноутво- мі инкової лі- та впровадження о порядку вста- нтів на банків- позити та кре- ає, що крім ба- ідвищення цін майно, в кон- ється підняти й ки на кредит, уду ати ко- ємств для вику-пу майна. Але ж куди вже далі піднімати ціни!

Таким чином, автори концепції пропонують продавати державне майно за максимально можливими цінами при зменшенні реальних доходів населення, в умовах жорсткого дефіциту і прогресуючої інфляції.

Тому вважаю, що державне майно слід продавати за балансовою вартістю, а в таких випадках, коли основні фонди зношені більш як на 50 відсотків, продавати підприємства на пільгових умовах. Лише тоді ми зможемо підняти трудову активність товаровиробників. Ця мета і має бути покладена в основу тактики приватизації державного майна.

Василь СТЕЦЮРА,
кандидат економічних наук.
Київ.

АРАНТІЙ

уатацію людини

клад, варта про- дити роздержав- олем державно- мови майже не- и адміністратив- системи?

ким же чином иродне право ини на підсумки Може, розділом пції...», згідно з в будь-який час підставах» може бути позбавлена й того, що їй вдалося вирвати у можновладців. Особливо, коли це стосується неповнолітніх власників.

Чи потрібна людині така власність на засоби виробництва, за якої вона не має гарантій на володіння результатами своєї праці? Ні, тому спочатку потрібно вирішити це питання, а вже потім починати роздержавлення та приватизацію.

Альфред ГРИПАС.
Київ.

єю була заборо- форми власності обництва не обу- Перемогла дер- власності. Анти- волюції скасову- власність, зали- забороною рабст- ином, перемагає ність.

отрібне не про- навіть законо- ження рівноправ- орм власності. В рівноправності асність залиша- лейованою, бо ує підживлення и, від коштів дatків, від інших форм власності, які платять ці податки на користь свого конкурента. Таким чином, менш економічно ефективна форма власності перемагає в конкуренції з більш ефективними формами. Потрібні повне скасування державної форми власності і рівноправність всіх інших форм. А вже за таких умов на першому етапі перемагатиме в конкурентній боротьбі приватна власність. Згодом, в міру визрівання певних умов почнуть перемагати колективна та індивідуальна форми власності.

Анатолій НАЙДА,
робітник.
Київ.

ПОРОЖНІ КВИТКИ

Звичайно, спокусливо мати єдині правила, які регулювали б процес приватизації державної і колективної власності. Проект «Загальної концепції» («ГУ» від 5 жовтня) зорієнтований саме на таку уніфікацію правових норм. Однак при цьому він ігнорує принципову відмінність ролі різних об'єктів, що пропонуються до роздержавлення, в господарському житті і стимулюванні ділової активності. В проекті пропонується одним махом приватизувати житло, землю, підприємства тощо. Але ж недаремно приватизація житла в інших республіках проводиться окремо. І це не в останню чергу пов'язано із тим, що житло — не засоби виробництва, а один із видів громадських фондів споживання. При пропонованому одночасному процесі приватизації громадяни, що користуються державним житлом, а це половина суспільства, будуть змушені віддати свої сертифікати за нього, щоб не потрапити в залежність від приватних домовласників. Таким чином велика частина людей не зможе стати співвласником виробничих фондів. Тому з приватизацією та роздержавленням житла потрібно ще зачекати.

Це дає всі підстави говорити, що обов'язковість одночасної приватизації надто ризиковане плавення, якщо врахувати, що більшість людей до нього зовсім не готова. Відтак велику роль матиме випадковість, бо чи зможуть люди зорієнтуватися серед безлічі пропонованих об'єктів роздержавлення, зрозуміти, яку вони мають реальну споживчу вартість? Одним дістанеться справжнє багатство, а інші у цій грі витягнуть, по суті, порожні квитки. Словом, примусове одномоментне наділення власністю кожного може обернутися серйозними деформаціями.

Володимир ДІЄСПЕРОВ,
завідуючий сектором Українського науково-дослідного інституту економіки агропромислового виробництва імені Шліхтера.
Київ.

БУДЕМО ШИТИ!

У Рівному відбулася презентація українсько-чехословацького спільного підприємства «Борі», засновниками якого виступили УВТК фірми «Рівнебуд» та акціонерне товариство по виробництву швейних машин «Мінерва».

Голова правління «Борі» — економічний директор фірми «Мінерва» Йосип Плих, розповів гостям про своє підприємство:

— Акціонерне товариство з міста Босковіце ось уже 120 років випускає промислові швейні машини і є монопольним виробником у Чехо-Словаччині. На заводі фірми виробляється 50 типів машин, що відзначаються високою технічною досконалістю, доброю якістю та надійністю. Ці машини працюють у цехах швейної, шкіряної та взуттєвої промисловості. Продукція «Мінерви» здобула визнання в усьому світі. Серед наших замовників і споживачів — Німеччина і Японія, Франція і Бразилія, інші країни. А з сьогоднішнього дня ми починаємо співробітництво з Україною...

Про те, чим займатиметься спільне підприємство «Борі» на Україні і на Рівненщині, зокрема, розповів начальник УВТК фірми «Рівнебуд» Борис Краснов:

— Сьогодні ми відкриваємо виставку промислових швейних машин фірми «Мінерва», де наші потенційні замовники можуть ознайомитися з їх роботою і одразу ж укласти договори на поставки цієї продукції. Машини можна придбати як за валюту, так і на карбованці, а також за бартером. Уже маємо домовленість з Луганськом на поставку 45 машин (1 мільйон 100 тисяч карбованців), а рівненці одержать машин на 2,5 мільйона карбованців. Поки що для нас головне — реклама і розширення виробництва. Маємо намір відкрити швейний цех тут, у Рівному, планується підготовка українських спеціалістів на підприємствах Чехії, а потім відкриття центру обслуговування швейних машин...

Не забули бізнесмени і про милосердя. Статутом спільного підприємства передбачена реальна допомога дітям, що постраждали від чорнобильського лиха.

Олександр МЕЛЬНИЧУК,
студент Львівського держуніверситету.
Рівне.

КОРІННЯ РЕМІСНИЦЬКОГО РОДУ

Взувають по-різному. Сергій Кутя, приватний швець, який торік викупив за власні гроші майстерню у житловому кварталі біля ринку «Нива», взуває без обману і якісно. За 2—3 дні. Як це йому вдається? Адже подібні дії — виклик усій збитково-громіздкій системі облпобутуправління.

— Я не виживу, якщо буду виконувати «державну» норму. 2—3 дні — це візитна конкурентна картка ремонтної майстерні. Не вигідно так само сидіти набурмосеним, без настрою, без привітного слова. Я хочу, щоб клієнт відчув: тут сидить не експлуататор простого народу, а трудяга, який любить своє діло, хоче, щоб замовники у нього не переводились.

— Як ви наважились викупити ремонтну майстерню?

— Моя мета, а я не криюся з нею, — вибратися із злиднів. Приїхав у Чернігів, з райцентру — перспектив отримати житло ніяких, скрізь черги, за прописку плати шалені гроші. Я хочу чесно заробити на квартиру. На фабриці, райпобуткомбінаті, де працював перед цим, про подібне годі було й думати. Та й набридло сваритися з керівництвом, економістом: матеріалів для ремонту бракує, а план вимагають, ще й обраховують. Одержиш ту нещасну зарплату і плакати хочеться.

— Скільки ви тепер заробляєте, якщо не секрет?

— Тисячу карбованців на місяць.

— За рахунок високих розцінок?

— Де там! Сьогодні у державних майстернях вони вищі. До того ж підняли знову розцінки на матеріали. Все це ускладнює роботу: доводиться щось випрошувати у знайомих, перекуповувати втридорога.

— А як житимете, якщо зовсім стане сутужно з матеріалами для лагодження взуття?

— А що шевцю треба! — посміхається і відповідає: — Нитка. Шило. Руки. Прожити можна. Але ж я хочу заробити на квартиру...

— То ви вже розжилися на який-небудь капітал?

— Дещо, звичайно, маю. Проте до купівлі квартири, мабуть, ще далеко. Я вкладаю гроші в обладнання, дефіцитну сировину. Тому поки що всі, як кажуть, радості попереду. Звичайно, за умови, якщо все буде стабільно в Україні...

...До приватизації невеличка майстерня райпобуткомбінату ледве животіла, була збитковою. Тепер вона щороку даватиме державі 1000 карбованців прибутку. Не густо? Поки що не густо. І в майстерні Сергія — виробнича кімнатка, маленька побутівка, обліпена плакатами-календарями. Складне ліжко, на якому спить. А ще скромні і прозаїчні плани — пустити коріння роду в місті.

Сергій ПАВЛЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Чернігів.

МОЇ ГРАМОТИ СТВЕРДЖУЮТЬ

Слухаючи виступи депутатів Верховної Ради України, зрозумів, що приватизація буде проводитися з наданням усім «рівних можливостей». Тобто, і той, хто чесно працював протягом всього життя, і той, хто перебивався від пляшки до пляшки, тож, крім недопалків біля пивної бочки, нічого за собою не залишив, одержать однакову частку державної власності.

Але ж невже не зрозуміло, що це не рівні можливості, а знущання над тими, хто чесно пропрацював усе життя? Часом спекулянти мають дачі та машини, а чесний працівник, звісно, крім купи грамот та дипломів, що стверджують добросовісну працю за мізерну плату, не має нічого.

Тому прошу депутатів не забувати, що багатство країни створювали чесні люди, і їхня праця була і буде вирішальною. Тож і приватизацію треба проводити з обов'язковим урахуванням трудової діяльності кожного.

Федір ІГНАТЕНКО.
Херсон.

Роздержавлення та приватизація підприємств не можуть здійснюватись через поділ нагромадженого майна з використанням приватизаційних сертифікатів. Оскільки мова йде про перехід до ринкової економіки, то і створюватись вона повинна ринковими засобами.

Таким чином, стрижнем економічної основи концепції є принцип: оцінити якнайдорожче, продати за конкурсом на аукціоні, знову ж таки з метою підняти ціну на майно. Ці методи оцінки державного майна в процесі його приватизації і форми його продажу запозичені не деінде, як... з рекомендацій колишніх Міністерства фінансів СРСР і Держкомцін СРСР.

В стародавньому Єгипті мали місце п'ять революцій, в результаті яких раби ставали рабовласниками, а рабовласники — рабами. Рабовласницький же лад продовжував існувати.

Велику роль матиме випадковість, бо чи зможуть люди зорієнтуватися серед безлічі пропонованих об'єктів роздержавлення, зрозуміти, яку вони мають реальну споживчу вартість?

Добірку підготував Сергій ЛАВРЕНЮК. Наш телефон 441-88-59.

Українська універсальна товарна біржа

НЕЗАЛЕЖНА БІРЖА ІЗ СТАТУТНИМ КАПІТАЛОМ 35 МІЛЬЙОНІВ КАРБОВАНЦІВ — ЛІДЕР РИНКОВИХ СТРУКТУР УКРАЇНИ!

Проводить торги щотижня у середу та четвер у павільйоні № 6 Республіканського центру виставок та ярмарків (м. Київ, пр. Академіка Глушкова, 1).

Початок — 11.00.

ДО ВІЛЬНОГО ПРОДАЖУ ПРОПОНУЄТЬСЯ широкий асортимент електронно-обчислювальної техніки, ліс і пиломатеріали, кольорові та чорні метали, будматеріали, автомобілі, продукція нафтопереробної, хімічної, целюлозно-паперової промисловості та агропромислового комплексу.

ДЕТАЛЬНИЙ ПЕРЕЛІК ТОВАРІВ, ЩО ПРОПОНУЮТЬСЯ ДО ПРОДАЖУ, друкується один раз на два тижні у всесоюзній комерційній газеті «Посередник».

ДО ВАШИХ ПОСЛУГ понад 150 брокерських фірм, що зареєстровані на нашій біржі. За Вашим дорученням будь-яка з них може здійснювати угоди купівлі-продажу всіх видів товарів.

ЯКЩО ВИ НЕ СТАЛИ ЧЛЕНОМ АБО ФУНДАТОРОМ УКРАЇНСЬКОЇ УНІВЕРСАЛЬНОЇ ТОВАРНОЇ БІРЖІ, але хочете вигідно вкласти кошти і отримати максимальний прибуток, ВИ МОЖЕТЕ ПРИДБАТИ БРОКЕРСЬКЕ МІСЦЕ на ній. Це дасть Вам право на відкриття власної брокерської фірми і користування усіма послугами біржі. Котирувальна вартість одного місця — 650 тисяч карбованців.

Юридична адреса виконавчої дирекції біржі: 252029, м. Київ, Музейний провулок, 10, кімн. 104, 112.

Телефони для довідок: 293-48-65, 261-63-33, 291-07-61.

Телефакс: 228-56-84.

УКРАЇНСЬКА УНІВЕРСАЛЬНА ТОВАРНА БІРЖА ЧЕКАЄ НА ВАС!

Если вы молоды, энергичны, талантливы! Если вы не утратили веру в завтрашний день! Если вы хотите заниматься интересным, живым делом! Страховое общество «ОМЕТА Инстер» предоставляет Вам великолепный шанс совершить головокружительную карьеру — стать директором представительства «ОМЕТА Инстер» в вашем родном городе.

Обратитесь к нам Адрес: г. Киев-53, ул. Артема, 18 Контактный телефон: 212-09-26, 212-13-94.

МЫ УВЕРЕНЫ В ВАШЕМ УСПЕХЕ!

MAHIR
HUNGARIAN PUBLICITY COMPANY

ДО УВАГИ ГОСПОДАРНИКІВ, ПІДПРИЄМЦІВ, ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАБУДОВНИКІВ!

Фірма «ЗовнішЕкспоБізнес» і рекламне агентство «Махір» (Угорщина) запрошують на виставку угорських підприємств «БУДІНДУСТРІЯ», яка проводиться з 30 жовтня по 2 листопада у приміщенні виставочно-комерційного центру (Київ-53, Львівська площа, 8).

На виставці представлені:
— облицювальні та хімічні матеріали;
— вимірювальні та діагностичні прилади;
— опалювальне, механічне та вентиляційне обладнання;
— виробничі і технологічні лінії;
— труби, сантехніка;
— комп'ютери і копіювальні машини;
— інструменти.

Пропонуються також:
— запчастини до автобусів «Ікарус»;
— посуд разового користування;
— різноманітні товари широкого вжитку (швацькі машини, ковдри, постільна білизна).

Час роботи: з 9 до 17 години.

Додаткова інформація по телефонах: 212-59-73; 212-03-72; 212-83-36.

Факс: 212-29-97.

VNESHEXPO Business

НА ВІДПОЧИНОК У ЗИМОВІ КАРПАТИ

У Закарпатті налічується понад 20 зимових гірськолижних маршрутів. За своїми параметрами гірськолижні траси Карпат відповідають світовим стандартам. Для любителів гірських лиж тут діє понад 30 канатно-буксирувальних доріг довжиною від 200 до 1500 метрів. На турбазах працюють прокатні пункти гірськолижного та туристського спорядження.

супроводжують досвідчені інструктори-наставники. Цьому передує теоретична і практична підготовка. На час строку путівки відпочиваючим надається повне харчування і змістовна екскурсійна програма.

Поспішайте придбати путівки в найчистішу екологічну зону України.

Свіжий подих гір, прозоре чисте повітря, яскраве сонце і глибоке синє небо — все це для вас, туристи.

Ласкаво просимо на зимовий відпочинок у Закарпаття!

Для зручності та попереднього ознайомлення подаємо основні зимові гірськолижні маршрути ряду туристсько-екскурсійних підприємств об'єднання «Закарпаттурист»: 294000, м. Ужгород, вул. Кошицька, 30, турбаза «Світанок», тел: 3-32-64.

207-0101 (05), т/б «Світанок» — гірськолижний, 12 днів (грудень — 1991 р., січень, лютий, березень — 1992 р.). Вартість путівки на одну людину в залежності від умов розміщення (дво- і тримісні номери) та місяця сезону від 299 до 376 крб.

207-0103 (75) — по Західних Карпатах — гірськолижний, (м. Ужгород — с. Кострина), 12 днів, вартість путівки від 276 до 318 крб.

295400, м. Мукачеве, вул. Духновича, 93, турготель «Латориця», тел. 2-32-02.

207-0221 (05) т/г «Латориця» — гірськолижний, 12 днів, вартість путівки від 332 до 382 крб.

295600, м. Хуст, вул. Сливова, 39, турбаза «Нарцис», тел.: 32-96.

207-0301 (75) — в долину Тересви — гірськолижний (м. Хуст, с. Усть-Чорна), 12 днів, вартість путівки від 281 до 349 крб.

207-0305 (05) турбаза «Нарцис», 12 днів, вартість путівки від 260 до 323 крб.

295800, м. Рахів, вул. Миру, 42, турбаза «Тиса», тел. 2-11-65.

207-0401 (05) т/б «Тиса» — гірськолижний, 12 днів, вартість путівки від 287 до 340 крб.

295803, Рахівський р-н, с. Ясіня, вул. О. Борканюка, 9, турбаза «Едельвейс», тел. 2-10, 2-99.

207-0501 (05), т/б «Едельвейс» — гірськолижний, 14 днів, вартість путівки від 296 до 364 крб.

295073, Перечинський р-н, с. Лумшори, турбаза «Полонина», тел. 2-41, 2-49.

207-0601 (05), т/б «Полонина» — гірськолижний, 12 днів, вартість путівки від 284 до 351 крб.

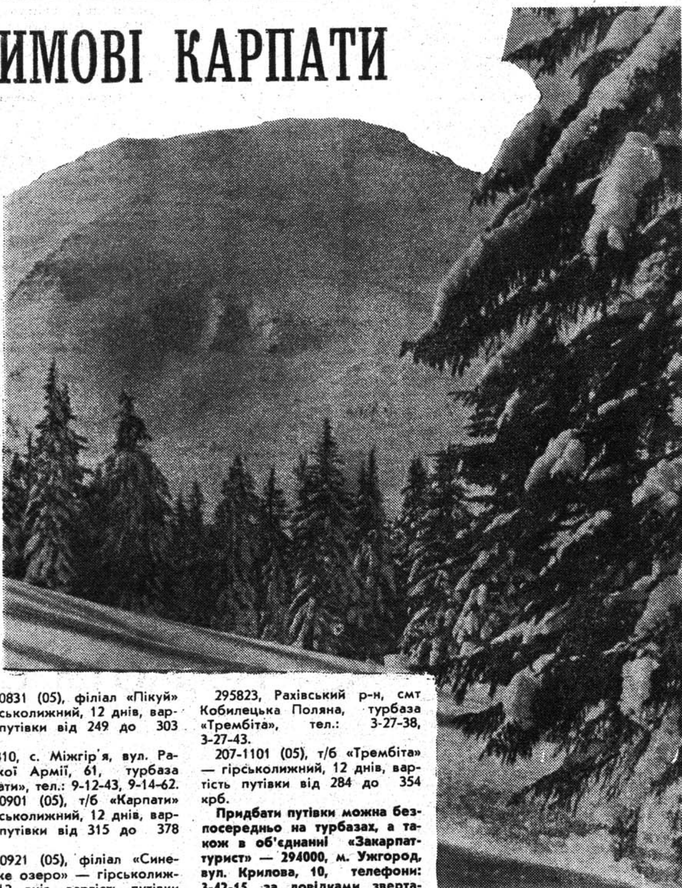
295302, Воловецький р-н, с. Жденеве, турбаза «Форель», тел. 2-82, 2-87.

207-0701 (05) т/б «Форель» — гірськолижний, 12 днів, вартість путівки від 272 до 336 крб.

295300, смт Воловець, вул. Леніна, 100, турбаза «Плай», тел.: 2-23-98, 2-29-72.

207-0801 (05) т/б «Плай» — гірськолижний, 12 днів, вартість путівки від 246 до 300 крб.

207-0821 (05) філіал «Смерічка» — гірськолижний, 12 днів, вартість путівки від 251 до 301 крб.

207-0831 (05), філіал «Пікуй» — гірськолижний, 12 днів, вартість путівки від 249 до 303 крб.

295310, с. Міжгір'я, вул. Радянської Армії, 61, турбаза «Карпати», тел.: 9-12-43, 9-14-62.

207-0901 (05), т/б «Карпати» — гірськолижний, 12 днів, вартість путівки від 315 до 378 крб.

207-0921 (05), філіал «Синевирське озеро» — гірськолижний, 12 днів, вартість путівки від 267 до 330 крб.

295823, Рахівський р-н, смт Кобилецька Поляна, турбаза «Трембіта», тел.: 3-27-38, 3-27-43.

207-1101 (05), т/б «Трембіта» — гірськолижний, 12 днів, вартість путівки від 284 до 354 крб.

Придбати путівки можна безпосередньо на турбазах, а також в об'єднанні «Закарпаттурист» — 294000, м. Ужгород, вул. Крилова, 10, телефони: 3-42-15, за довідками звертатися за телефоном 3-54-63.

Трибуна «Куреня»

ХОЧУ БУТИ ПРЕЗИДЕНТОМ

Ох, і як же мені хочеться стати президентом! Президентом великої європейської держави. Та ще й першим. Яка честь! Яка слава! Куди там колишнім гетьманам — Скоропадському, Хмельницькому, Мазепі. Вони ж не були першими! Були до них гетьмани, були і після них. А тут...

Дуже хочеться. І буду. А чому б і ні? 35 літ маю? Маю. Українською балакаю? Балакаю. Слово «паляниця» вимовляю? Вимовляю. Та й історію трохи знаю: знаю ж бо, як український богатир Котигорошко дванадцятиголового змія переміг. У культурі теж тямлю, ще колись у сільському клубі мене ставили завісу на сцені відкривати та закривати. А освіта? Що освіта! Читати помаленьку ще в четвертому класі навчився, більше до школи не ходив, бо хіба то було потрібно, і так потім записали 7 класів. Так що указ прочитаю.

Ось із писанням тільки скрутніше, завше вчителька з письма й каліграфії двійки ставила, та річну мусила трійку вивести. І правильно. Хіба ж президенти укази пишуть?

Ще б пак! Вони скажуть — їм і напишуть.

Зате як гарно: приймаєш іноземних послів, великих діячів, і при цьому теж якої там грамоти треба, як зліва — радник, справа — перекладач, комюніке вже заготовлене — міністр ззаду у папці тримає. Він навіть пальцем покаже, де підпис поставити треба.

А невдовзі ж обід. Та який смачнющий. Вже сала і всякого м'ясива, мабуть, навалом. Ну і горілка всяка. «Українська з перцем», «Столична», «Київська», «Вінницька», коньяки-«наполеони».

Потім поїздки. Поїздки по країні, за кордони. Скрізь тебе з честю зустрічають, вшановують, чемно вітають. Це ж, мабуть, і персональна машина буде, певно, що «Волга», певно, що нового випуску. Але я видам указ, щоб ще й «газик» дали, бо як же інакше до свого села по болоті в негоду доїду?

Жінки з собою в поїздки брати не буду. Хай не привчається, як дехто. Годі з неї, що на базар за продуктами ходити не буде і в черзі за шкарпетками по талонах і купонах не стоятиме. Скаже — і їй принесуть усе, що треба.

На ту дачу, що почав спинати, витрачатись уже не слід: буде спеціальна, президентська, кімнат три, а може, й п'ять буде, з мансардою, з балконом, з флігелем, з... одним словом, як личить великим людям, історичним особам.

Ух і життя піде! Писав же колись якийсь письменник, що вареники самі у сметані обтеліпувалися і в рот скакали. Так то коли це було! Ще навіть техніки такої не було, як тепер, а якщо взяти ту всяку комп'ютеризацію, що з-за границі прийде,— то ще й не те можна зробити.

Головне ж — ніяких тобі турбот: де купити, де дістати, що поїсти, що одягнути. Гляну — зрозуміли, кивнув пальцем — зробили.

На всякі сесії, парламенти ходити не обов'язково. Схочу — піду, схочу — ні. Я ж — ПРЕЗИДЕНТ! А закони писати — так у нас є кому. Он як послухаєш, що там у Києві на сесії робиться : той говорить розумно, той ще розумніше, і слова такі гарні, незрозумілі підбирають: нонсенс, імідж, консенсус.

Отже, якого там мені рейтингу треба, щоб пройшов! А народ проживе. Як на мене, чим менше керуєш, тим йому краще, якби не заважати. Він собі — народ, я собі — президент.

Пилип ПОДОЛЯК.
Тернопіль.

Мал. Вадима ВАСЮШКІНА.

Е-е-е...

Усьо чотко

Трохим Іванович очманіло дивився на підлеглих, а ті очманіло — на нього. Мабуть уперше директор не знав, про що говорити на п'ятихвилинці цього тривожного серпневого понеділка. Причина була незбагненною, немов завітала з того світу — путч! Трохима Івановича не полишало відчуття несправжності того, що відбувалося, надто недолугим, якимось убогим виглядав заколот — із своєю грубо зфабрикованою ідеологією і приреченою млявістю та нерішучістю. Але попри все те особиста небезпека була справжньою і часом нагадувала Трохиму Івановичу про себе холодним млосним потом. Директор ніколи раніше не відав, що таке розгубленість, чи недієздатність. І от, тепер маєш: у голові макітрилася повна нісенітниця.

Трохим Іванович підвів очі на Пилипа Галасюка, незвично принишклого і, немов трохи зменшеного, як крізь окуляри. Галасюк нажив собі слави в установі найзавзятішого дисидента та опозиціонера. І, взагалі, людини, котрій у закликові «Хайл!» завжди марилося «Хайлы!» Мабуть, згадавши про свою історичну місію провідника, він схвильовано ковтнув слину і вичавив із себе хрипке:

— Ну, то що будемо робити, товаришу директор?

Трохиму Івановичу здалося, що слово «товариш» прозвучало підкреслено тепло й приязно.

— Е-е-е... — промимрив Трохим Іванович, не знаючи, що далі буде казати, але в ту мить задзеленчав рятівний телефон. Директор схопив трубку, притиснув її до вуха і враз виструнчився, потім рвучко підвівся, виряЧивши очі, і бурхливою жестикуляцією дав зрозуміти громаді, щоб залишили його самого. Очевидячки, хвиля цунамі, здійнята дивним путчем, докотилася і до нашого берега.

Чудернацькі дні проминули, як одна мить. Директор так і не второпав, що й до чого було у цій трагікомедії. Єдине, що чітко відчував він усім своїм єством: знову дурять кляті... За свій вік Трохим Іванович встиг не раз усвідомити себе і заложником, і гарматним м'ясом, і тиражною біомасою. А от повним дурнем відчував себе вперше. І тому ніяких розпоряджень ДКНС виконувати не поспішав, а за давньою звичкою зволів за краще сховатися, як кажуть, залягти на матраци.

І от, знову він очманіло дивиться на підлеглих, а ті не менш очманіло — на нього. Йде засідання створеної знахабнілим Галасюком комісії з розслідування антиконституційної діяльності адміністрації у дні горезвісного путчу. Трохим Іванович спантеличено слухає зливу звинувачень Пилипа у злочинному зволіканні дирекції щодо рішучого опору путчу. Він ніяк не може второпати, в чому є його провина і тільки приречено спостерігає, як Галасюк примітивною облудою заганяє його на лаву підсудних.

— І, нарешті, поясніть, що означає оте ваше «е-е-е...», котре радісно вирвалося тоді у перші найчорніші для демократії години заколоту?! — тріумфально промовив народний обвинувач Пилип Галасюк.

У Трохима Івановича потемніло в очах, обличчя Пилипа заколихалося. Він і справді анічогісінько не міг згадати, що саме хотів сказати після отого «е-е-е...»

— Ото ж бо й воно, товариш! Слово «товаріщ» прозвучало глумливо по-російськи. Либонь, соромно зізнатися?! Але нас так просто не обдуриш! Ми знаємо ваші більшовицькі витівки. «Это есть наш последний и решительный бой!» — ось що хотіли ви проголосити, і це мало бути закликом до путчу! Та на щастя, перешкодив телефон. Так що там наказував вам ДКНС, га?!

— Н-е-е..., — спробував відкинути Галасюкові нісенітниці Трохим Іванович, — е-е-е... — голос його міцнів а гнів і рішучість зростали Але було пізно. Вирок йому програмів переможним «залпом Авроры». Трохима Івановича вже ніхто не слухав.

Юрій БОЛЬШАК.

Конкурс «І не таке буває»

НА ВЧЕНІЙ РАДІ

Після свого виступу директор інституту вислухав кількох учених, а потім питає:

— Хто ще має бажання висловити свої думки? Здається, ви, Петренко?

Той відмовився:

— Бажання є, але думок немає!

У ВІДДІЛІ КАДРІВ

Інспектор ознайомився з паперами відвідувача.

— То, перепрошую, чи є у вас для мене робота?

— Шановний, якраз є. Щонайменше п'ятсот карбованців...

— Вибачте, але за такі гроші то, напевне, багато відповідальності? Та, мабуть, ще з перевантаженням? А чи не маєте, часом, чогось карбванців на двісті?

— Що ви, шановний, для цього потрібен диплом про вищу освіту!..

Надіслав Олександр МАНКО,
інженер.
Дніпропетровськ.

Пародія

ГЕТЬ ТИНИ!

Що мені цей роман?
Не на шию ж аркан.
Я й достойніших не цінувала.
Та стоїть біля серця
сусідський паркан,
Під яким я тебе цілувала...
А по той бік до хрипу
лютує Полкан,
Шерсть на ньому від злості
дибом.
Що мені цей Полкан,
що мені цей паркан.
Просто я за тобою гину.

Людмила ОВДІЄНКО.
Із зб. «Злива, де серце».

Слабодухим роман — то
на шию аркан.
Як на мене, це місце
для подвигу.
Я тебе цілувала учора,
Тарзан,
А сьогодні завмерла
від подиву.
Бо між нами капкан —
височенний паркан
І Полкан — ворог
дружніх візитів.
Жаль, не знає Полкан:
він — кохання тиран,
Поцілунок зробив
дефіцитом.
Що мені цей Полкан,
що мені цей паркан.
Коли в смілих руках ось
жердина.
Розбіжусь, відштовхнусь
і повисну, мов кран.
Спи спокійно, сусідська
дружино.
Пригинайся, паркан!
Я лішла на таран!
Перескочу тебе, наче
Бубка.
Перехреститься лапою
сторож Полкан.
Ех, вліплю поцілунок
у губки.
— Геть, Полкан! —
погляд зводжу на пса,
як наган,
Хай покірно у будку
задкує.
Бо у мене є план:
достобіса паркан,
Хай господар мене зацілує.

Володимир СЕМЕНО.
Полтава.

А у вас вся спина біла

З-ЗА КОРДОНУ ПЕРЕДАЮТЬ

У приміщенні Центральної телерадіокомпанії в Москві створено «Клуб друзів українського суверенітету». Його членами стали видатний демократ М. Травкін, американсько-російський письменник О. Солженіцин, кінорежисер С. Говорухін, головний економіст СРСР Г. Явлинський, інші популярні товариші та деякі провідні журналісти центральних засобів масової інформації. Почесним головою клубу запропоновано стати Президентові СРСР М. Горбачову, як тільки буде розпущено союзний парламент, що свого часу обрав Михайла Сергійовича на найвищу державну посаду.

Одним із програмних завдань нової громадської організації є роз'яснення деструктивним елементам, які на Україні становлять лише незначну частину населення (всього якихось там п'ятдесят мільйонів), що справжній суверенітет можливий тільки «в єдиній родині народів-братів».

Особливу роль у цій благородній справі відведено Центральному телебаченню, яке вже проводить у даному напрямі певну роботу, але, на думку членів клубу, робить це недостатньо активно.

Тепер, у світлі нових вимог, буде внесено певні корективи до деяких телепрограм. Так, ведучому популярного теле-шоу «Поле чудес» В. Лістьєву рекомендовано в тому разі, коли у грі беруть участь жителі України, казати таку фразу:

«Поки наш барабан крутиться, я пропоную вам передати вітання всім землякам-українцям й застерегти їх, що, коли вони й надалі наполягатимуть на своєму так званому суверенітеті, не бачити їм одеколону «Дзінтарс», пилососа «Самсунг» та інших суперпризів».

Подібні рекомендації розробляються для ведучих таких популярних програм, як «Футбольний огляд», «У світі тварин» та «На добраніч, діти!».

Тимофій ПРОКОПЕНКО,
заступник курінного з питань зарубіжної інформації.
Мал. Сергія ФЕДЬКА.

ЄВРОПЕЙСЬКА ФУТБОЛЬНА СЕСІЯ

Протягом вівторка, середи і четверга на футбольних полях Європи тривали перші матчі другого етапу клубних турнірів.

Зрозуміло, що нас найбільше цікавили події в розіграші КУБКА ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЧЕМПІОНІВ, де виступає єдиний представник України — київське «Динамо». Про його матч з датським «Брондбю» ми вже повідомляли в попередньому номері нашої газети.

Складним виявився для «Олімпіка» з Марселя поєдинок проти празької «Спарти». Французький чемпіон виграв — 3:2. Але цей результат, зрозуміло, більше влаштовує клуб з ЧСФР. На своєму полі «Спарта» здатна анулювати цей мізерний дефіцит у голах.

Не з веселим настроєм через два тижні вирушить до Бельгії і чемпіон Нідерландів — «Ейндховен». Адже його матч з «Андерлехтом» завершився мирно — 0:0.

А ось як завершилися інші зустрічі: «Панатінаїкос» (Греція) — «Гетеборг» (Швеція) — 2:0, «Гонвед» (Угорщина) — «Сампдорія» (Італія) — 2:1, «Барселона» (Іспанія) — «Кайзерслаутерн» (Німеччина) — 2:0, «Црвена звезда» (Югославія) — «Аполлон» (Кіпр) — 3:1, «Бенфіка» (Португалія) — «Арсенал» (Англія) — 1:1.

КУБОК КУБКІВ. Тут слід виділити результати матчів у Мадриді та Бремені. Іспанський «Атлетіко» упевнено переграв одного з грандів континентального футболу англійський «Манчестер Юнайтед» — 3:0. А «Вердер», приймаючи будапештський «Ференцварош», задовольнився мінімальною перемогою — 3:2. Інші пари зіграли так: «Норчепінг» (Швеція) — «Монако» (Франція) — 1:2, «Тоттенхем» (Англія) — «Порту» (Португалія) — 3:1, ГКС (Польща) — «Брюгге» (Бельгія) — 0:1, «Ільвес» (Фінляндія) — «Рома» (Італія) — 1:1, «Сьон» (Швейцарія) — «Фейєноорд» (Нідерланди) — 0:0, «Галатасарай» (Туреччина) — «Баник» (ЧСФР) — 0:1.

Учасники розіграшу КУБКА УЄФА провели поєдинки 1/16 фіналу розіграшу. Результати матчів за участю московських клубів «Спартак», «Динамо» і «Торпедо» вже відомі. Решта зустрічей принесла такі рахунки: «Гент» (Бельгія) — «Айнтрахт» (Німеччина) — 0:0, «Ксамакс» (Швейцарія) — «Селтік» (Шотландія) — 5:1 (результат також із розряду несподіваних), «Гамбург» (Німеччина) — ЦСКА (Болгарія) — 2:0, «Осасуна» (Іспанія) — «Штутгарт» (Німеччина) — 0:0, БК-1903 (Данія) — «Баварія» (Німеччина) — 6:2 (і це — сенсація!), «Утрехт» (Нідерланди) — «Реал» (Мадрид, Іспанія) — 1:3, «Ліон» (Франція) — «Трабзонспор» (Туреччина) — 3:4; «Осер» (Франція) — «Ліверпуль» (Англія) — 2:0, ПАОК (Греція) — «Тіроль» (Австрія) — 2:0, «Дженова» (Італія) — «Динамо» (Румунія) — 3:1, «Рот-Вайсс» (Німеччина) — «Аякс» (Нідерланди) — 1:2, «Торіно» (Італія) — «Боавішта» (Португалія) — 2:0, «Спортінг» (Іспанія) — «Стяуа» (Румунія) — 2:2.

Матчі-відповіді гратимуться 5, 6 і 7 листопада.

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

Гандбол. У Київському палаці спорту зустрілися спортсменки клубів «Спартак» (Київ, Україна) — «Байєр» (Леверкузен, Німеччина). Цей матч, який входив до програми Тижня німецької культури на Україні, завершився перемогою гостей — 24:22.

Баскетбол. Відкритий чемпіонат країни. Жінки. «Динамо» (Київ) — ЦСКА — 106:84, «Молдова» (Кишинів) — «Динамо» (Москва) — 90:67. Чоловіки. «Будівельник» (Київ) — «Локомотив» (Новосибірськ) — 83:71, СКА (Київ) — ЦСКА — 101:99. Ці тури проходять у Києві (відповідно у залах — КПІ та педінституту).

ДОРОГОЦІННИЙ СПЛАВ

Нинішня осінь видалася напрочуд врожайною для українських майстринь і майстрів трав'яного хокею. Спортсменки бориспільського «Колоса» вшосте стали чемпіонками країни, а ще один колектив з Київщини — васильківська «Іскра» в чоловічому всесоюзному чемпіонаті вперше в своїй історії виборола срібні нагороди.

Особливо приємно, що бориспільчанки покладуть золоті нагороди до кришталевого Кубка країни, який вибороли в серпні. «Колос» у нинішньому сезоні не програв жодного матчу. Це — видатний результат. Його здобув згуртований, висококласний колектив. Це воротарі — Марина Горохова і Майя Михайлович; захисниці — Олена Білоус, Анджела Іванова, Світлана Калініна, Катерина Михайлова, Оксана Осадча; півзахисниці — Лариса Гуда, Ірина Князєва, Вікторія Михайлова, Аліна Нехаєнко, Олена Разутова, Валентина Цибулько, Марина Чегурдаєва; нападаючі — Валентина Апельганець, Тетяна Жураковська, Ірина Короткова, Тетяна Кузнецова, Надія Чегурдаєва.

Слід відзначити окремо головного тренера, колишнього гравця «Колоса» і збірної країни Тетяну Жук і президента клубу Віктора Щегля, який був одним з фундаторів колективу і тепер 24 години на добу працює на нього.

Шлях «Іскри» на п'єдестал пошани тривав довгі десять років. Чотири рази команда входила до п'ятірки найсильніших. Але справжнє свято до васильківців прийшло тепер. Нинішній сезон «Іскра», як і належить класній команді, провела напрочуд рівно і поступилася лише такій видатній команді, як 17-разовий чемпіон країни «Динамо» (Алма-Ата). Причому відставання наших земляків мізерне. Чемпіони здобули 32 очка, а українські хокеїсти лише на два менше.

Готував цей чудовий колектив тренер Сергій Свердлов. Сьогодні він приймає заслужені вітання разом із своїми гравцями: воротарями — Олександром Домашевим і Віктором Локтиковим; захисниками — Михайлом Букатіним, Костянтином Євсєєвим, Володимиром Крестовим, Юрієм Федюніним, Андрієм та Олексієм Швецями; півзахисниками — Павлом Биковим, Вячеславом Івановим, Дмитром Ковальчуком, Олександром Осьмакою, Сергієм Стасюком, Олександром Яцишиним; нападаючими — Степаном Дудчаком, Сергієм Фоміним, Вячеславом Шароновим.

Віктор ГЕНЧУК.

* * *

На знімках: отак нелегко дістаються золоті медалі.

Фото Миколи БОЧКА.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Головний редактор

Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:

Анатолій ГОРЛОВ перший заступник головного редактора

Олександр БІЛИК заступник головного редактора

Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ член-кореспондент АН України

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ оглядач, завідуючий відділом культури

Леонід САМОЙЛЕНКО заступник головного редактора

Борис СИДОРЕНКО заступник головного редактора

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ редактор відділу кореспондентської мережі

Віталій СУДДЯ відповідальний секретар

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Член редколегії — Анатолій Солонський.

Чергові редактори — Віктор Браницький. Сергій Лавренюк.

Автори макета — Анатолій Мироничев, Євген Українець.

Випусковий — Олексій Бондаренко.

Оформлення — Володимир Кисельов.

Коректори: Валентина Лукаш, Ірина Бабич, Валентина Восколович, Галина Каблак, Ольга Малкіна, Євгенія Оратовська, Олена Чоповська.

Верстальники: Тетяна Балюк, Ольга Яценко, Алла Будникова, Марія Солодюк, Сергій Скаженюк.

Лінотипісти: Наталія Позняк, Валентина Чичирко.

* * *

Комбінат друку видавництва «Радянська Україна» проспект Перемоги, 50. 252047, Київ 47,

Індекс 60955.

Тираж 157.100

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Зам. 03152091.